

VAKOK VILÁGA

LXXXII.
évfolyam
3. szám

2021/3

MAGYAR

VAKOK ÉS GYENGÉNLÁTÓK

ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Tartalomjegyzék

- 3 Újdonság – Mostantól bankkártyával is adományozhat
- 3 Magasabb lehet a rokkantsági vagy rehabilitációs ellátás összege
- 5 A látássérült utasoknak is könnyebb lesz az online jegyvásárlás
- 6 Újból terítéken a postai szolgáltatások hozzáférhetősége
- 8 Beszámoló az Együtt a jövőnkért januári alkalmáról 2. rész
- 12 Gyász hír
- 12 Vogt Péter: Az almarobogó
- 16 „Én a vers felől jövök” – Interjú Angyal Ágnessel
- 19 Hiszem, hogy a művészet tanít bennünket – Interjú Némethné Berta Edinával
- 22 Németh Tamásné Berta Edina: Mese a kis kovászról
- 26 Beszámoló az MVGYOSZ online informatikai kurzusáról 1. rész
- 31 Pis Mátyásné: Tavaszi mese
- 35 Milyen ellátásokra számíthatunk, ha nem tudunk bemenni a munkahelyünkre?
- 39 Kapitány a fedélzeten 10. rész
- 40 „Kutya és gazdája csak egymásra van utalva” – képriport a vakvezető kutyák kiképzéséről
- 43 Februárban új szintre lépett az Együtt a jövőnkért online kerekasztal 1. rész
- 46 Újdonság menüponttal bővült a webáruház
- 47 Kanik Szabolcs Kristóf: A katicacsalád

Újdonság – Mostantól bankkártyával is adományozhat

Köszönjük, hogy a jelenlegi nehéz körülmények között is sokan és sokféle módon segítik munkánkat! Mostantól új, minden eddiginél gyorsabb és kényelmesebb formában tudják támogatni céljaink megvalósítását.

Az MVGYOSZ munkáját évtizedek óta segítik alkalmi vagy rendszeres adományozók, akik kisebb-nagyobb összegek felajánlásával támogatják a vak és gyengénlátó emberek életvitelét megkönnyítő szolgáltatások működtetését, társadalmi szemléletformáló programok, kampányok megvalósítását, vakvezetőkutyák képzését, új, korszerű segédeszközök felkutatását és beszerzését, egyenlő eséllyel hozzáférhető információk biztosítását és az akadálymentes környezet kialakítását. Pénzadományával – legyen az bármilyen összegű – ön is hozzájárulhat, hogy számos célunk valamelyikéhez egy újabb lépéssel közelebb kerüljünk.

Adományozzon néhány kattintással!

Március 3-ától elérhetővé vált honlapunkon a bankkártyás adományozást lehetővé tévő felület. Ezen keresztül mostantól néhány kattintással, egyszerűen, gyorsan és biztonságosan juttathatja el tetszőleges összegű pénzadományát az MVGYOSZ-nek. Támogatását a látássérült emberek érdekképviseletének biztosítására és életminőségüket javító szolgáltatásaink működtetésére, fejlesztésére fordítjuk. Az adományozás során ön is megjelölheti, milyen célra használjuk fel a felajánlott összeget, de természetesen ránk is bízhatja ezt a döntést az optimális finanszírozás érdekében.

A bankkártyás adományozási felület az mvgyosz.hu honlapon, az alábbi linken érhető el:

<https://www.mvgyosz.hu/amit-on-adhat-hu/adomany/>

Köszönjük támogatását!

Magasabb lehet a rokkantsági vagy rehabilitációs ellátás összege

Módosult a szabályozás, van, akinek érdemes lesz felülvizsgálatot kérni.

Ez év december 31-ig kérhetik ellátásuk újraszámítását azok, akiknek rehabilitációs vagy rokkantsági ellátását 2016. május 1. után – átlagjövedelem hiánya miatt – az alapösszeg figyelembe vételével állapították meg.

Idén január 1-jétől módosult a 2011. évi CXCI. törvény (Mmtv.) havi átlagjövedelem számítására vonatkozó szabályozása. Ennek lényege, hogy

mostantól, ha az igénylőnek a referencia időszak (az ellátás iránti kérelem benyújtását megelőző naptári év) kezdő napja és az ellátás iránti kérelem benyújtása közötti időszakban bármikor van 180 napra jövedelme, akkor az ellátás alapját képező havi átlagjövedelmet ennek figyelembe vételével és nem az alapösszeg alapján kell kiszámítani. E változást megelőzően mindazoknak az ellátását a 2016-ban bevezetett alapösszeg figyelembe vételével kellett kiszámítani, akik akár a referencia időszakban, akár közvetlenül a kérelem benyújtása előtt nem rendelkeztek legalább 180 naptári napi jövedelemmel.

Példával szemléltetve a fentieket: Az érintett, akit a komplex minősítés alkalmával d) kategóriába soroltak, 2021 májusában kéri az ellátás megállapítását. A referencia időszak kezdő napja (2020. január 1.) és a kérelem benyújtása között összesen csupán 180 napra volt jövedelme, amire 2020. szeptember 1. és 2021. február 28. közötti időszakban (vagyis nem csak a referencia időszakban) tett szert. A példabeli igénylő ellátását eddig az alapösszeg alapján kellett volna megállapítani, ami d) kategóriába sorolt igénylő esetén (az idén érvényes 107.540 Ft alapösszeggel számolva) 53.770 Ft összegű ellátást eredményezne. A módosítás révén azonban a tényleges 180 napi jövedelméből kiszámított havi átlagjövedelem figyelembe vételével kerülhet megállapításra az ellátása. Ha feltételezzük, hogy a példabeli igénylő havi jövedelme megegyezik az idén érvényes minimálbérrel (167.400 Ft), akkor a tényleges jövedelme alapján ellátása 108.810 Ft lesz (az átlagjövedelem 65%-a), vagyis jóval magasabb annál, mintha azt az alapösszeg figyelembe vételével kellene megállapítani.

A változás a korábban megállapított ellátásokat is érintheti

Azok a személyek tehát, akiknek 2016. május 1. után állapítottak meg rehabilitációs vagy rokkantsági ellátást, és azt – mivel figyelembe vehető jövedelmük nem volt – az alapösszeggel számították ki, kérhetik az ellátás újraszámítását (327/2011. (XII. 29.) kormányrendelet 33. §).

Az eddigiekből talán nyilvánvaló, hogy e felülvizsgálattal azok járhatnak jól, akik rendelkeztek ugyan legalább 180 napra jövedelemmel, de az nem a referencia időszakra vagy közvetlenül a kérelem benyújtása előtti időszakra esett, ezért került sor helyette az alapösszeg alkalmazására. Az ellátás felülvizsgálata legfeljebb idén december 31-ig kezdeményezhető a lakóhely szerint illetékes kormányhivatal rehabilitációs hatóságánál.

Ha ennek eredménye az lesz, hogy az érintettet a korábban figyelmen kívül hagyott jövedelme alapján magasabb összegű ellátás illeti meg annál,

mint amit részére eredetileg megállapítottak, akkor erre a kedvezőbb összegű ellátásra válik jogosulttá. A két ellátás közötti különbséget ebben az esetben 2021. január 1-jére visszamenőlegesen is kifizetik a jogosultak számára.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

A látássérült utasoknak is könnyebb lesz az online jegyvásárlás

Az utóbbi időben több jelzés érkezett az MVGYOSZ részére azzal kapcsolatban, hogy a MÁV honlapján a látássérült ügyfeleknek nem sikerül a jegyvásárlást az erre szolgáló új rendszerben akadálymentesen végrehajtani.

A MVGYOSZ ezért először az Informatika a Látássérültekért Alapítványhoz fordult, kérve, hogy az oldal akadálymentességi tesztelésének eredménye alapján adjon véleményt annak használhatóságára vonatkozóan. Az alapítvány válaszában alátámasztotta a felhasználók aggályait. Mint írták, a <https://jegy.mav.hu/> oldalon végzett tesztelés során számos akadálymentességet érintő hibát találtak. Az alapítvány álláspontjának összegzése: az online jegyvásárlás jelenleg még a haladó szintű internet-felhasználói tudással rendelkezőknek is nagy kihívást jelent.

Az MVGYOSZ ezt követően levélben fordult a MÁV Infokommunikációs és Technológiai Rendszerek Főigazgatóságához. Ebben felhívtuk a figyelmet részint az alapítvány által felsorolt hibákra, illetve arra, hogy a MÁV jegyvásárlásra szolgáló honlapja jelen állapotában nem felel meg a közsférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvény által támasztott akadálymentességi követelményeknek. Akadálymentességről egy honlap esetében akkor beszélhetünk, ha az a felhasználók számára akadálymentesen érzékelhető, kezelhető, érthető és informatikai szempontból stabil.

Bizakodásra ad okot a MÁV válasza

A főigazgatóság napokban érkezett válaszában arról tájékoztatót, hogy a 2020 decemberét megelőzően működtetett internetes jegyértékesítési rendszer hardver- és szoftveroldali technikai körülmények miatt fejleszthetetlené vált, így további üzemben tartása nem volt lehetséges. Ezért a MÁV egy új felület fejlesztése és üzembe helyezése mellett döntött.

A főigazgatóság jelezte, hogy a MÁV munkatársai – akadálymentesítési szakember bevonásával – nagy erővel dolgoznak azon, hogy a látássérült

emberek igényeinek való megfelelés megvalósuljon. Az értékesítési felület hiányzó funkcióit javítóverziókkal igyekeznek mielőbb pótolni. A fejlesztéseknek köszönhetően több hullámban lehet javulásra számítani; már ebben a hónapban kiküszöbölnek számos, a képernyőolvasók használata során akadályt jelentő elemet.

Szándékaik szerint az első félév végére készülhet el a törvény rendelkezéseinek mindenben megfelelő akadálymentes értékesítési felület.

Az új szolgáltatások egyébként az utasok számára több szempontból komfortosabb, kényelmesebb használatot tesznek lehetővé, és remélhetőleg hamarosan a látássérült felhasználóknak is elérhetőek lesznek.

A következő szolgáltatásokról van szó:

Az új felületen a MÁV applikációval közös felhasználói fiókot használhatnak a felhasználók, így az új Elvirán megvett jegy a MÁV appban is megjelenik, valamint e-mailben is megkapja a felhasználó pdf formátumban. Ezáltal a jegyet letölthetik, kinyomtathatják, vagy továbbíthatják annak, akinek a nevére szól.

A vásárláshoz és az utazáshoz szükséges adataikat a felhasználók egyetlen kényelmes felületen kezelhetik, és szükség esetén módosíthatják azokat.

Bármelyik felületen kezdeményezhetnek jegyvisszatérítést az online vásárolt jegyekre, ha a vásárlási feltételeknél ez a lehetőség nem volt kizárva.

A felhasználók az elmentett számlázási és bankkártyaadataikat is használhatják a webes és az applikációs felületek esetében is.

A főigazgatóság jelezte, hogy a jövőben is számítanak az értékesítési felület akadálymentes használhatóságát érintő tapasztalatokra, ezért az MVGYOSZ az ügyfélszolgálati elérhetőségein továbbra is várja az ezzel kapcsolatos információkat.

Végül felhívjuk a figyelmet arra, hogy a mobilalkalmazás segítségével a látássérült utasok jelenleg is akadálymentesen tudják megváltani menetjegyeiket.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Újból terítéken a postai szolgáltatások hozzáférhetősége

Ismét várjuk a látássérült ügyfelek véleményét és tapasztalatait a Magyar Posta szolgáltatásainak hozzáférhetőségével kapcsolatban. Kérjük, mondja el véleményét ön is egy párperces kérdőív kitöltésével!

A Magyar Posta szolgáltatásaival kapcsolatban az MVGYOSZ-hez korábban érkezett panaszok elsősorban a helyszíni ügyintézésre, a negatív kézbesítési gyakorlatokra, valamint egyes, az elektronikus felületek akadálymentességének hiányára vonatkoztak. Ezeket jeleztük a vállalatnak, azonban a panaszok nyomán elindítandó esetleges vizsgálatokról, fejlesztésekről vagy akadálymentesítési beruházásokról nem kaptunk tájékoztatást. Így ismét a Postához fordulunk, amihez várjuk az önök további jelzéseit.

Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala által 2018-ban lefolytatott vizsgálat is megállapította, hogy a Magyar Posta helytelenül jár el akkor, amikor az általános szerződési feltételeinek 6.10. pontjának, az írásképtelen ügyfelekre vonatkozó (9) bekezdését azon látássérült személyek esetében is alkalmazza, akik képesek nevük aláírására. E bekezdés értelmében az írásképtelen ügyfél csak egy írásképes tanú segítségével veheti át könyvelt küldeményeit, ami nagyban sérti a nevüket aláírni képes látássérült emberek levéltitokhoz, önrendelkezéshez és emberi méltósághoz való jogát. Ennek ellenére mégis több alkalommal előfordult, hogy a kézbesítő a küldemény átadásakor a nevét aláírni tudó látássérült címzett esetében is ragaszkodott tanú jelenlétéhez.

A vak és gyengénlátó emberek számára a postákon történő személyes ügyintézés sem mindig problémamentes. A postahivatalok sorszámkiadó és ügyfélhívó berendezései gyakran nem akadálymentesek a látássérült felhasználók szempontjából, illetve sajnálatos tapasztalat, hogy a dolgozók nem mindig segítenek a látássérült ügyfeleknek, így ők a többi ügyfél jóindulatától függően intézhetik ügyeiket, ami az ügyintézés sikerét is kétségessé teszi.

Több jelzést kaptunk az E-Meghatalmazás Üzleti Alkalmazás, és az Én Postám online felületek használhatatlansága kapcsán is. E szerint a látássérült felhasználók a Posta weboldalán egyfelől nem tudnak meghatalmazást rögzíteni, mivel az ezt a célt szolgáló „Én Postám” regisztrációs felület azon része, ahol az általános szerződési feltételeket kellene elfogadni, nem hozzáférhető egyik képernyőolvasó szoftverrel sem. Másfelől, ha egy személy rendelkezik is a küldemények átvételére jogosító meghatalmazással, de az aláírási, vagy a személyes ügyintézés elégtelenségét érintő probléma miatt nem tudja azt megfelelően felhasználni, akkor a küldeményeit nem tudja átvenni.

Kérjük, hogy az előrelépés érdekében, az alábbi linken található rövid kérdőív kitöltésével ön is ossza meg velünk akár pozitív, akár negatív tapasztalatait. Így azokat jelezni tudjuk a Posta részére, kérve a hibás gyakorlatok fel-

számolását, és új, mindenki számára megfelelő rendszerek vagy eljárásrend kialakítását!

A kérdőív kitöltésére 2021. április 12-éig van lehetőség.

Az online felmérés az alábbi linken érhető el:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfxgqxqq1TRd3TZIqMliB36y0NBLLJH7DNFqmx-im9zEx7LKBA/viewform?vc=0&c=0&w=1&flr=0>

A fent említett kérdések, problémák kapcsán már korábban is megkerestük a Magyar Postát. Jelen felmérésünk annak tisztázására irányul, hogy e jelzések óta történt-e érdemi változás, előrelépés az ügyintézés, postai kézbesítés során. Biztosítjuk önöket, hogy amennyiben záros határidőn belül nem tapasztalunk javulást a szolgáltatásokkal kapcsolatban, úgy mindent meg fogunk tenni annak érdekében, hogy ez ne maradjon jogkövetkezmények nélkül.

Válaszait előre is köszönjük!

*Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos
Velegi Dorottya MVGYOSZ munkatárs*

Beszámoló az Együtt a jövőnkért januári alkalmáról 2. rész

Együtt a jövőnkért

Még lesznek Együtt a jövőnkért találkozók, viszont a januári alkalom volt az utolsó, melyet online szakmai kerekasztalként szervezett meg a szövetség. Februártól mindenki számára nyitottak lesznek az események, tehát ezeken a diákok is részt vehetnek. Az alkalmakon lehetőséget teremtünk az egyesületek, EGYMI-k és egyetemek számára egyaránt, hogy bemutassák a látássérült fiatalok által igénybe vehető szolgáltatásaikat, lehetőségeiket. Emellett az aktuális témákkal továbbra is foglalkozni fogunk.

Esélyegyenlőség az egyetemeken

Györök Márk az egyetemek kapcsán jelezte, hogy a Moodle és a Neptun tanulmányi rendszerek nem akadálymentesek. Fontos, hogy a vizsgákat akadálymentesen bonyolítsák le az egyetemen.

Puskás Anett elmondta, hogy az MVGYOSZ is kap jelzéseket az egyetemi problémákról. Van olyan egyetem, ahol a fogyatékkal élő hallgatók helyett a tanulmányi osztály felveszi az órákat.

Baranyai György: a 2000-es évek elején az ETR akadálymentes volt. A Neptun általában nem.

Nagyné dr. Schiffer Csilla elmondta, hogy nagyon sok helyen a Neptunt használják. A személyi segítők rendszerét ajánlja ilyenkor az egyetem (ELTE). Mindenkinek lehet személyi segítőtje, aki felveszi számára a tárgyakat. A személyi segítő annyi órában ül ott, amennyiben kell. Erre előzetesen a félév elején szerződést kell kötni és az egyetem finanszírozza.

Az egyetemeknek a tankönyv és jegyzettámogatás 30%-át a fogyatékos-sággal élő hallgatókat segítő eszközök beszerzésére kell költeniük. Az ELTE-n belül a SHÜTI és az ELTE esélyegyenlőségi bizottsága felelős ezért. Ez hasonlóan kell, hogy működjön minden egyetemnél. Ennek érdemes minden hallgatónak utánajárnia a saját egyetemén.

Ha egy diák megkér egy oktatót, hogy ne a Moodle-on keresztül vizsgázzon, hanem például a Teams-en szóban, azt az oktató nem utasíthatja el. Tehát ez a kötelessége. Ezt a hallgatónak kell kérnie a tanártól. Ehhez a fogyatékos-ságügyi koordinátor ad igazolást a hallgató szakértői véleményének megfelelően.

Hoffmann Rita: az ELTE-re jellemző – legalábbis a Zenei Tanszék ilyen –, hogy a látás nélkül nem teljesíthető tantárgyakat más tantárggyal helyettesítheti a diák. Ezt a tanszékvezető engedélyezheti.

Flamich Mária elmondta, hogy fontos, kik és hogyan végzik a szemléletformálást. Nem mindegy, ki formálja a matematikatanár vagy a magyartanár szemléletét. Hozzátette, hogy a Neptun oktatói oldala sem akadálymentes.

Szuhaj Mihály beszámolt arról, hogy az InfoAlap dolgozott a Neptun akadálymentességén 6-7 évvel ezelőtt. Egyetlen szoftververzió volt képernyőolvasóval kompatibilis, a következő verzió már nem. Azt az egy akadálymentes verziót azért készítették el, mert az ELTE addig nem volt hajlandó átvenni a verziót, amíg nem akadálymentes. A cég kereste meg az InfoAlapot, hogy dolgozzanak együtt. Amint megszűnt ez a nyomás, a cég elengedte ezt a szálát. Azon múlik a dolog, hogy a megrendelő megkövetelje az akadálymentességet. Akkor a cég képes ezt megtenni!!!

Nagyné dr. Schiffer Csilla a szövetségben lát lehetőséget, hogy fellépjen az akadálymentesség ügyében ebben az esetben is. Kovács Kriszta a SHÜTI vezetője is fel szeretne lépni, fontos lenne összefogni, akár a többi egyetemen is ennek érdekében. Emellett elmondta, hogy azért fontos a Reál(is) jövő projekt, mert az egyetemen és az általános iskolában már elindult valami, vannak támogató eszközök is. De a középiskolákban van egy nagy hiátus, melyet a jövő kilátásai weboldal, és a Reál(is) jövő projekt is próbál pótolni. Az EGYMI valamennyire tudja támogatni a diákokat, az MVGYOSZ a tankönyvellátás kapcsán eddig is kapcsolatban volt az oktató-

si intézményekkel. Az is egy nagy feladat lenne a szövetség számára, ha a szaktanároknak valamilyen szemléletformáló anyagokat tudna biztosítani.

Németh Orsolya: A Szuhaj Mihály által elmondott példa nagyon jól mutatja, hogyan zajlik Magyarországon a törvényileg kötelező akadálymentesítés. Fontos, hogy a szövetség bevonja az egyetemeket és a fiatalokat is, akár egy Egyenlő Bánásmód Hatósági, vagyis annak jogutódjának eljárásáig mehet a dolog. A szövetségen belül egy erősebb érdekvédelmi munkacsoport kialakítása zajlik. Fogunk arról a szövetségen belül is gondolkodni, hogy hogyan lehet a Neptunnal szemben fellépni.

Flamich Mária: Az elsődleges szempont, hogy az önállóságot bátorítani kell. Az EBH utódszervezetéhez kell fordulni. Az jó dolog, hogy a szövetség összefogott néhány jogással, hogy egyengeti a diákok és a tanárok közötti utat, de úgy gondolom, hogy a jogászok mellett a vak gyakorló tanárok sem hagyhatók ki.

Puskás Anett: az Együtt a jövőnkért célja pont ez a közös gondolkodás. Illetve az alkalmakon túl megtartjuk a kapcsolatot és tudjuk, hogy hova tudunk fordulni egy adott problémával.

Tábor

Visszatérve a Reál(is) jövő programjaihoz, tervezünk egy személyes részvételt igénylő tábort is a projektben. Bízunk benne, hogy a Covid fertőzöttek száma csökkenni fog és megvalósítható lesz személyes keretek között. Ugyanis a Fenntartható jövő pályázatnak, amiben ez a projekt is támogatásra került, az az alapvető célja, hogy a személyes élményeket gyarapítsa.

A tábor során a diákok szaktanárokkal fognak a különböző reáltantárgyak érdekességeiről hallani és azok tanulását segítő eszközeivel találkozni: tapintható térképek földrajzból, tapintható eszközök matematikából, biológiából.

A tábort tavasszal tervezzük megvalósítani az MVGYOSZ Thököly úti telephelyén, valamint a lehetőségeknek megfelelően a Természettudományi Múzeumban múzeumpedagógus segítségével.

A táborról hamarosan több információ lesz elérhető a Jövő kilátásai oldalon és az MVGYOSZ Facebook oldalán.

Kiadvány

Egy online kiadványt is tervezünk a projektben, melyben megtalálhatók lesznek mindazon fontos információk, melyek az Együtt a jövőnkért alkalmakon és az online kurzusokon elhangzottak. A kiadvány célcsoportja elsősor-

ban a szaktanárok. Mivel az összeállított kiadványban nagy szerepe van az Együtt a jövőnkért résztvevőinek, így a szövetség megadja a lehetőséget, hogy mint közreműködő felek, fel legyenek tüntetve.

Fontos, hogy a tanárokkal és a diákokkal szembejöjjenek az információk az őket érintő szolgáltatásokról.

Weisz Ildikó: Lesz-e lehetőség a kiadvány frissítésére?

Puskás Anett: Ez egy dátummal ellátott kiadvány. De a Jövő kilátásai oldal az, amiről tulajdonképpen szó van. Folyamatosan frissül. Tehát a kiadvány folyamatosan frissülő változata A jövő kilátásai weboldal.

Dr. Nagy Sándor elmondta, hogy a szövetség komolyan veszi a fiatalok támogatását, s ez folyamatos álláspontja a szövetségnek. Ha nem lesz pályázat, a szövetség önerőből finanszírozni fogja támogatásukat.

Puskás Anett elmondta, hogy újra elindult a Gépház című műsor a Hobby rádióban, mely szintén fontos információkat nyújthat a diákok számára. Az MVGYOSZ hírlevelében folyamatosan tájékoztatást adunk a műsor témáiról.

Györök Márk felhívta a figyelmet, hogy az MVGYOSZ hangoskönyvtárában a kötelező és ajánlott olvasmányok is megtalálhatók.

Jakab Szilárd hozzátette, hogy a Dital.hu oldal is segítséget nyújthat ebben.

Baranyai György: S ha valami nincs meg sehol, akkor még mindig be lehet scannelni. Az InfoAlapnak van ingyenes OCR programja, így csak a scannert kell megvásárolni.

Puskás Anett: Az egyetemeken van scannelő szolgáltatás is. Ez is egy megoldás lehet.

Nagyon fontos mindig kiemelni az ország licenszet. Mert még mindig lehet találkozni olyan látássérült diákkal, aki nem ismeri:

http://infoalap.hu/adomanyozas/orszag_licenc/

Flamich Mária: Elég sok lehetőség van már ahhoz, hogy egy látássérült diák jól elboldogulhasson. Fontos, hogy a diák is akarja és a tanár is felkészült legyen. Ezt a két mozzanatot nem hagyhatjuk ki. A diáknak a motiváltságát és a tanárnak az akaratát. A tanárokról ne feledkezzünk el. Ők nem tanulták, hogy mit csináljanak, ha egy látássérült diák bekerül. Fontos, hogy együttműködjenek.

Puskás Anett: Fontos, hogy a diákok könnyen elérjék a segítséget, s ehhez a mi segítségünk is szükséges. Mert nincs arra idejük, hogy ezeket a megoldásokat keresgéljék. Ezeket a megoldásokat eléjük kell tenni.

Nagyné dr. Schiffer Csilla hozzátette: fontos a természettudományos tárgyakra koncentrálni, és ehhez anyagokat terjeszteni. Ez egy nagyon jó start.

De más tantárgyak is léteznek. Akár az idegen nyelvi tantárgyak, akár a humán tantárgyak. Még ha kevésbé speciálisak, akkor is fontos, hogy támogatást kapjanak a tanárok és a diákok. Akár a hangszeres zene területén, hasonló projektekre vár az oktatás. Érdemes kihasználni a további pályázati lehetőségeket. Illetve a munkavállalás kapcsán a szövetség és az egyesületek, magukkal a látássérültekkel együtt tudják megmutatni, hogy hogyan tudják felvenni ezt a versenyt. Milyen területeken tudják megállni a helyüket. Ezeket a jó példákat érdemes bemutatni.

Györök Márk: Rózsa Dezső szólása ideillik: Hamár a szemednek nincs fénye, mutasd meg azt, amit tudsz. A látássérült embereket nem sajnálni kell, hanem egyenrangú partnerként kell kezelni.

Dr. Nagy Sándor hozzátette: nagyon fontos, hogy a szülő is úgy álljon a gyermekneveléshez, hogy minél nagyobb önállóságot akarjon, tudjon gyermekének biztosítani. Ki kell dolgozni, hogy az iskolai tanárok tudják, hogy hova kell fordulni, ha látássérült gyermekkel találkoznak. Ha ez a három dolog összeér, a diák motiváltsága, a szülő megfelelő nevelése és a tanár informáltsága, akkor megfelelő lehet az oktatás.

Gyász hír

Mély megrendüléssel értesültünk róla, hogy Vogt Péter, a Benedek Elek meseíró pályázat 2. helyezettje nemrégiben Covid19-ben elhunyt.

Részvétünk a családnak.

Nyugodjon békében.

Vogt Péter: Az almarobogó

Egyszer volt, hol nem volt, a százodvas tölgyerdőn túl, a jólfésült füstóriások országának határára pontosan merőlegesen, egy napsütötte konyhakert kellős közepén cseperedett egy ezerarcú padlizsán, amelynek levelére hangyányi betűkkel írva volt ez a történet, amit most elmondok nektek.

Élt egyszer egy Zakó nevű vidám, szorgos kovácslegény a Csicseri királyság szegletén. Minden reggel korán felkelt, hogy az aznapi kívánságokat tudja teljesíteni. Mert kívánság volt ám rengeteg! Új ásó kellett a muzsikoknak, patkó a vitézek lovának, páncélszekrény az urak pénzének, és még tán fából is csinált vaskarikát, ha úgy hozta kedve. Esténként, a jóleső fáradtságtól leült a műhelye elé, és nézte a csillagokat. Arról ábrándozott, hogy

egyszer a híres karbid-hegyi misztikus kovácskatedrális tanulója lesz, és olyan kovácsolási fortélyokat tanul, amiket csak nagyon kevesen ismernek. A baj az volt, hogy a katedrálisba nagy varázslók és királyok küldték a kiválasztott legényeket, csak hogy Zakót senki sem ajánlotta.

A hét öt napján reggeltől estig dolgozott kis műhelyében. Szombaton befogta Dinnyét, a nagyfülű szamarát a kétkerekű kordéjába, és körbejárta a házakat ócska vasért, amiből majd újra készíteni tud gereblyét, pizskavasat, vagy cifra virágtartót. Útja végén elégedetten nézte a nagy, rozsdás ette kupacot. Már éppen hazafelé nógatta volna Dinnyét, amikor a szamár lecövekelt az öreg Patália asszony háza előtt.

-Gyere, no! Itt még mi nem kaptunk soha egy görbe szöveget sem. - mondta a legény a csacsinak. De Dinnye nem mozdult, csak pislogott a gazdájára, és két hangos IÁ-val közölte, hogy márpedig ő innen nem megy sehova. A szamárbögsre Patália asszony kicsoszogott a házából.

-Hát ti meg miben sántikáltok itt a portám előtt?

-Adjon Isten néném asszony! Csak ócska vasat keresek, amit majd újra tudok kovácsolni.

-Aztán a szamaradat meg mi lelte, hogy így vigyázba vágta magát, és óbégat?

-Azt nem tudom, de nekem is sietős volna hazafelé. – mondta a legény.

-Ne siess annyira! Gyere be, van itt valami neked!

Azzal botjára támaszkodva elindult hátra a pajta felé. A pajtába belépve a sarokba mutatott botjával, és így szólt:

-Ahun van egy vasláda! Egy nagyszakállú varázsló szekeréről esett le pont a házam elé. Úgy hajtotta egyszarvú lovát, hogy észre se vette. Csak ment, mintha ördögök kergették volna. Én meg gondoltam, tavasszal rakok majd bele muskátlit vagy tulipánt. De zárva van, és nincs hozzá kulcs. Nem tudtam kinyitni. De lehet, hogy jobb is, mert ezek a bűbajosok mindenféle varázskacatokat zárnak bele: hódhólyagot, vagy három napos búbánatot ... Vidd innen ezt a ládát, ne is lássam többet! A legény hóna alá kapta a ládát, és kivitte a kordéjára. Most már Dinnye rögvést megindult hazafelé, mintha madzagon húzták volna. A műhelyben aztán a kovácslegény szemügyre vette a ládát. Szépen kovácsolt, igazi mestermunka volt. Szíve nagyot dobant, amikor tetején meglátta a karbid-hegyi katedrális díszes címerét. A legény tudta, mit kell tennie. A ládát a kovácsüllő mellé tette, a rajta függő lakatot rárakta az üllőre, és a nagy kalapácsával rávágott. Az kettétört, és a ládát most már ki lehetett nyitni, amit a legény rögvést meg is tett. A ládában nem volt más, mint egy levél és egy tenyérnyi kis gyerekjátékforma, kétkere-

kű, tili-toli robogó. A legény forgatta kezében a kis játékot, vizsgálgatta, és arra gondolt, hogy biztos egy gazdag ember fiának szánta valaki ajándékba. Ahogy vizsgálgatja, keze kitapint a kormányon egy apró kis kallantyút, amit egy rövid tétovázás után meghúzott. Először még csak halk kattogás hallatszott, majd a robogó szélesebesen pörögni kezdett. És láss csodát, a kis robogó megnőtt akkorára, mint egy telivér! A legény szeme igencsak kikerekedett, de még Dinnye is abbahagyta a friss zab rágását, és nem mozdult. Zakó körbejárta, álmélkodott, és mivel jobb ötlete nem volt, kézbe vette a levelet. Egy rajz volt a robogóról és egy rövid írás, ami így szólt: Negyedet, ha beteszed, akkor csak lépeget. Féllel már serényebb, egészet, ha teszed szélesebes lesz veled. Zakó rámeredt a rajzra, és csak most vette észre, hogy az ülés alatti rekeszre egy almát rajzoltak. A legény úgy gondolta, abból baj nem lehet, ha egy negyed almát rak a rekeszbe. Azzal odasietett a műhely mögött álló almafához, leszakajtott egy piros almát, előkapta bicskáját, amivel négy részre vágta. Három részt Dinnyének adott, aki jóízűen meg is ette. Felült a robogóra, és a rekeszbe rakta a negyed almát. A robogó szép lassan megindult, Zakó kihúzta magát a magasban, és ment két kört a műhely körül. Úgy vélte, ha ekét kötne utána, igen hamar fel tudná szántani a kertjét, de még a határban lévő földekkel is egy nap alatt végezne. Leszállt a robogóról, meghúzta a kallantyút, és az ismét kicsi lett. A legény úgy döntött, ha már jó szerencséje megajándékozta ezzel az almarobogóval, ő bizony szerencsét próbál a nagyvilágban. Szedett egy zsáknyi almát és felrakta Dinnye hátára, bezárta műhelyét, és kiakasztott egy táblát, amire ezt írta: A műhely hirtelen szerencse miatt zárva. Azzal nekivágott a faluból kivezető útnak, zsebében az almarobogóval. Három nap gyaloglás után megpillantották Csicseri király magasfalú mentsvárát. Zakó kinézett egy takaros kis fogadót a vár tövében, Dinnyét bekötötte a fogadó istállójába, ő maga meg benyitott a fogadóba. Odabent látta ám, hogy nem lát senkit. Csak az öreg fogadós könyökölt a pulton. Zakó odament hozzá, és így szólt:

-Adjon Isten, bátyámuram!

-Neked is fiam! – mondta a fogadós. - Aztán mi járatban errefelé?

-Szeretnék megszállni, ha van kiadó szoba.

-Az van. Amióta a király feladta a reményt, és az elszánt jelöltek is elfogytak.

- Aztán mi oka van búsulni a királynak?

-Ó fiam, nagy az ő bánata! Egy esztendeje, hogy a vasorrú banya ellopta a király hön szeretett méhkirálynőjét, akinek zümmögése oly lágy és megnyugtató, hogy a király csak arra tud elaludni. Sokan próbálták visszazse-

rezni a méhkirálynőt, de a banya házát egy nagy mézmocsár veszi körül. Varázslattal arra kényszeríti a királynőt, hogy állandóan mézet készítsen. Aki eddig megpróbálta megközelíteni a banya házát, az belefulladt a mézmocsárba.

-És a banyának minek az a tengernyi méz?

-Úgy hírlik, hogy egy óriási mézeskalács falut akar építeni belőle a birodalom összes banyájának. Ott aztán együttes erővel igen gonosz és ártó lényeket tudnának a világra szabadítani.

-És merre lakik ez a banya?

-Könnyű rálelni! Elindulsz észak felé, és követed az édes méz illatát. De nem ajánlom, hogy nekivágj, mert a mézmocsáron még ember fia át nem kelt!

-Azért én teszek egy próbát. - mondta a legény, és meghagyta a fogadósnak, hogy viselje gondját a szamarának, amíg visszajön. Az öreg megígérte, és megörült, hogy lett egy szamara, mert ez az ifjú biztos odavész a mézmocsárban. Zakó kiment az istállóba, magához vett egy almát, megpaskolta Dinnye hátát, majd elindult észak felé. Amikor már senki nem látta, elővette zsebéből az almarobogót, és meghúzta a kallantyút. A robogó kattogott, forgott és megnőtt a legény orra előtt. Zakó felült rá, vágott egy fél almát, és bedobta a rekeszbe. A robogó úgy megindult, mint a legsebesebb paripa, ha a vékonyába sarkantyúznak. A fogadósnak igaza volt, Zakó érezte a méz illatát. A nap pont delelőn járt, amikor odaért a mézmocsárhoz. A legény egy pillanatra se lassította robogóját, egyenesen a sárga ragacs közepébe irányította. Az almarobogó úgy csapta ketté a temérdek mézet, mint forgószél a búzamezőt. Pár perc múlva már meg is látta a banya mézeskalács házát. Zakó a ház mellett megállította a robogót, halkán odalopakodott az ablakhoz, és belesett. Odabent megpillantotta a vasorrú banyát, amint egy nagy üst mellett állt, és mindenféle igen gyanús dolgot rakosgatott bele, még motyogott is a vasorra alatt. A méhkirálynő egy üvegkaptárban kimerülten pihegett. A bűvölet, hogy folyamatosan mézet termeljen, nagyon kimerítette. A legény meghúzódott a ház tövében, és várt, hátha a banya kijön a házból. De nem jött, repült! Alig telt el pár perc, a mézeskalács ajtó kinyílt. A banya seprűjén kiröppent, és villámgyorsan távolodott a háztól. Zakó kihasználva a lehetőséget besurrant az ajtón, odament az üvegkaptárhoz, leemelte a tetejét, óvatosan kivette a királynőt. Vállára ültette, majd kisietett a robogóhoz. Már fenn ült a robogón és dobta volna be a fél almát, amikor fentről visító hangot hallott. A vasorrú banya éktelen haragjában kiabált:

-Ezt megkeserülöd te tolvaj, mihaszna banyavacsora!

A legénynek se kellett több. Bedobta a fél almát a rekeszbe, és megindult amerről jött. Bár a robogó gyors volt, de a banya seprűje is gyorsan repítette a vasorrút. A seprűnyél már majdnem hozzáért a robogóhoz, amikor a banya felemelte jobb kezét, hogy egy halálos átkot szórjon a legényre. Ekkor a királynő felröppent, és fullánkját a banya seprűt tartó, bal kezébe szúrta. A vasorrú felkiáltott, elengedte a seprűt, és lebecskázott egyenesen a méztenger közepébe. Zakó lassított, hogy a kis hős visszaszálljon a vállára. Egy utolsó pillantást vetettek az elmerülő banyára, akit örökre elnyelt a mézmozsár. Zakó meg sem állt a mentsvár kapujáig. Ott aztán a robogót összezsugorította, és egyenesen Csicseri király elé járult. Amint belépett a trónterembe vállán a méhkirálynővel, a királynak elakadt a szava, csak akkor tudott megszólalni, amikor a méhkirálynő átszállt az ő vállára:

-Ki vagy te, aki visszahoztad nékem a banya fogságából kedvenc méhkirálynőmet, akinek lágy zümmögése nélkül szemhunyaszt sem aludtam már egy esztendeje?

-A nevem Zakó, és kovácslegény vagyok.

-Na, te kovácslegény, oly nagy jót tettél nekem, hogy kívánhatsz, amit akarsz!

-Nékem csak egy kívánságom volna. Szeretnék a kovácskatedrálisban tanulni!

-Legyen, ahogy akarod! - mondta a király. Azzal íratott egy királyi pecsétetes levelet, amit, ha átad a katedrális főkovácsának, rögvest belépést kap a misztikus kovácstanulók közé. Zakó megköszönte, és Dinnyével elindult a Karbid-hegy felé.

„Én a vers felől jövök” – Interjú Angyal Ágnessel

Déli harangzúgásban hívtam fel Angyal Ágnes felolvasónkat veszprémi lakásán. Interurbán kapcsolatunknak végül az vetett véget, hogy mindketőnk gyomra hallhatóan korogni kezdett. Egy év van köztünk – Ági javára –, így aztán mi, az „Elfelejtett Generáció” két jeles szülötte, sok kapcsolódási pontot találtunk. Ami végeérhetetlen csevejünkből esetleg másokat is érdekelhet, az itt olvasható.

Iván Péter: Buon giorno, Agnese! Már csak ilyen taljánosan, mert tudom, hogy ezekben a napokban olvasod fel nekünk Paola Peretti „Én és a cseresznyefa” című gyönyörűséges ifjúsági regényét.

Angyal Ágnes: Ciao Pietro! Igen, már a felénél járok, és vele párhuzamosan kezdtem felvenni egy nyolcadikos irodalomtankönyvet is. Csodálatos

élmény. Olyan, mint egy kis antológia. Ma éppen Babitsot olvastam fel, de volt előtte más nyugatos is. Ezeket a verseket persze ismerem, sokat fejből is tudok, de nagyon régen találkoztam velük, most annyira jólesik ezzel foglalkoznom. És képzelj, meglepő módon, a vége felé ráleltem egy Jónás Tamás-versre is: a mi tankönyveink annak idején Pilinszkynél megálltak.

I. P.: De azért tudjuk, hogy általános végére a legritkább esetben jutnak el a srácok akár Babitsig is. Nyolcadikosoknak ábrándos lélekkel illik tankönyvet írni.

A. Á.: Igen, mégis van egy picit küldetéstudatom:

ha az elemzés nem is, legalább a vers, a regényrészlet legyen úgy felolvasva, hogy talán átmegy belőle valami.

I. P.: Cseles vagy, egy kémiakönyvvel nem lett volna ilyen hálás a feladat! Amúgy, ez egy kivételes állapot nálad, ez a kétpályás felolvasás?

A. Á.: Mindig legalább két szöveggel dolgozom párhuzamosan, attól függően, hogy melyikbe tudok pillanatnyilag jobban behelyezkedni. Aztán van úgy, hogy még egy verseskötet is odacsapódik a kettő mellé. Tudod, nekem a vers olyan, mintha bonbonokat falatoznék. Anyámtól már nagyon korán kaptam a verset, és nálunk szerencsére nem Gazdag Erzsébet-univerzum lett, hanem Tamkó Sirató Károllyal „sett a só” és „kattent fel” a villany. Kamaszkoromban beültem a hintaszékbe, beraktam a magnóba a Kányádi Sándor vagy Pilinszky János saját verseit mondja-kazettámat, és gyakran négyszer-öttször meghallgattam őket egymás után. Igen, én, mondhatjuk, hogy a vers felől jövök.

I. P.: Závada Pétert, Visky Andrást már olvastál fel nekünk. És Szabó Magda összes költeményét. Kedvencem az Erdős Virág-köteted, azzal az ipari mennyiségű feszültséggel, amit beleraktál.

A. Á.: De azt hallod, ugye, hogy nekem van egy beszédhibám? Illetve egykettő. Illetve sok.

I. P.: Nem tűnt fel. Igaz, nem logopédusi, hanem irodalombarát füllel hallgattalak.

A. Á.: Pedig harmadik általánosban a tanárnőm pont ezek miatt nem engedett el a Kazinczy Szépolvasó Versenyre. Engem, aki óvodásként kívülről tudta az összes műsort, aki bármit elszavalt, elénekelt, eltáncolt. Na, akkor és ott bennem valami eltörött a szerepléssel kapcsolatban. Most így, általad üzenem Júrásnének, már nem él, angyalom, hogy íme, tanárnő, most végre rátaláltam egy fórumra, vagy éppenséggel rám talált egy fórum, ahol szövegekkel bíbelődhetek, hiszen ez tulajdonképpen mégiscsak előadó-művészet, és mégsem kell kiállnom sehová. És ott a hozzáadott érték, hogy létezik egy befogadói oldal, a felolvasott könyv örömet szerez, fontos. Igen, nekem ez egy szolgálat: szolgálom a szerzőt, a szöveget, a magyar kultúrát, benneteket. Peti, ez az egyik legértelmesebb tevékenység, amit életemben valaha csináltam.

I. P.: Tetszik hallani, tanárnő ott fenn a mennyekben? Az Angyal Ágika juszt is ezer szállal kötődik a magyar kultúrához.

A. Á.: Végző soron Norvégiából is ezért jöttem haza.

I. P.: Lépünk csak hátra egyet! Debrecenben születted, az általánost nagyjából Szolnokon jártad, Veszprémben érettségizted. Kommunikáció szakon szereztél diplomát Pesten, utána elvégezted az óvónőképzőt is, sőt Kokas Kláránál zeneterápiából is lett okleveled.

A. Á.: Igen, Norvégiában óvodai asszisztensként dolgoztam négy évig, közben elvégeztem ott egy művészetterápiás képzést. Aztán egy idő után már csak az egyformaságot, a falanszter-jelleget, a homogenitást láttam, és éltem meg ott, és most lehet, hogy ez csúnyán fog szólni, nekem Norvégia szellemileg kevés lett.

I. P.: Nekem elég szépen szól!

A. Á.: Persze ott is tudtam kultúrát „fogyasztani”, de a kultúra nemcsak a kulturális termékeket jelenti, hanem a nyelvben létezőt, a kultúrában létezőt, azt, hogy kimész az utcára, és értik, ha azt mondom, Mátyás király vagy Antal Imre. Egy posztkommunista országból fejlett jóléti társadalomba potyanni egyébként is kulturális szakadékugrás. Számukra a legnagyobb empátiával is minimum elképzelhetetlen, hogy mi itt a szocializmusban

ragasztottuk a búzát, hogy magasabb legyen a fényképen, és mondjuk, ha a túlórát kifizetik, szerencsés vagy.

I. P.: Kultúra ide vagy oda, azért szárad a lelken néhány ponyvaízű felolvasás: itt van Kathryn Hughes szívtépdeső szerelmes bestsellere, no meg „A férjem valamit titkol”, hú.

A. Á.: Engem izgat, hogy különböző dolgokban kipróbáljam magam. Képzeld, nálam az első tizben van például Judith Krantz „Örökölt szerelem” című kétkötetes romantikus családrégénye. Tudod, miért? Tandori fordította, és ez a magyarítás olyan sokat adott a könyvhöz, hogy rongyosra olvastam. Még annyi minden nem volt: például szeretnék egyszer hetekig, hónapokig egy hét-nyolcszáz oldalas regénybe költözni, beleburkolózni, együtt élni sokáig egyetlen szöveggel. Borbély Szilárd nehéz lírája nagyon vonz még, de kerülgetem a „Friss tinta” kortárs gyerekvers-antológiát is.

I. P.: Te a hangoskönyvtár kalandora vagy...

A. Á.: Nagyon szeretek kis kihívásokat állítani magam elé. Nagyon szeretek például „blattolni”: kinyitom a könyvet, és elkezdem felolvasni. Együtt megyek a szöveggel, hogy velem is minden akkor történjen meg, amikor a szereplőkkel. Nyilván a versesköteteket előtte olvastam már, de általában így szeretem csinálni.

I. P.: Nekem mindebből csak az jön át a felvételeiden, hogy mennyire együtt vagy minden szövegeddel. Talán a te hangoskönyveid éppen akkor szólnának hamisan, ha túlzottan rájuk készülnél, ha kiiktatnád a meglepetésfaktort meg az instant szövegértelmezési feladatokat. És hát sokat láttatsz ám te magadból az előadásaidban, Angyal Ágnes.

A. Á.: Népszerű színésznő nyilatkozta egyszer, hogy szerinte a hangoskönyv a legnehezebb műfaj, mert hogy ott nincsen más, csak a hangod. Igen, Ildikó, mondtam én erre magamban, a hangod, a legeslegszebb szinkronhangod, amin mikrofonba duruzsolod a hangoskönyveket. De jobb esetben azért ott van az a belső tartalom is, ami te vagy. Az iksz év, amit megéltél. Minden, amit megtapasztaltál.

Iván Péter

Hiszem, hogy a művészet tanít bennünket – Interjú Némethné Berta Edinával

Be kell vallanom, hogy Edinával már régóta ismerjük egymást, nem kevés közös témánk és érdeklődési körünk van. Ezért is bátorkodtam nyíltan és szentelenül rákérdezni mindenre, ami csak felötlött bennem!

- Kérlek, mesélj magadról! Milyen iskolát végeztél, mióta vagy látássérült, mit dolgozol, mi a hobbid, mit szeretsz csinálni szabadidődben... Ismerve téged, tudom/tudjuk, hogy vonzódasz a művészetekhez. Mesélnél erről pár gondolatot?

- Születésem óta vagyok aliglátó és hallássérült is, ami lassacskán kezd mások számára is észrevehető fokra erősödni, a zenélést és a kovászolást azonban szerencsére nem zavarja.

Iskolába javarészt látók közé jártam. Konzit végeztem zongora szakon és németnyelv-tanárként diplomáztam, de szívügyem a Braille, hivatásom a pontírású kották készítése.

Hobbim a zene mellett a rajz: papírra filccel, fára pirográffal, üvegre gravírozóval; síkírású és Braille könyvek olvasása és természetesen a legújabb, a kovászolás.

- Azt is tudom/sokan tudjuk, hogy írni is szoktál. Verseket. Más műfajban is alkotsz? Pl. mese, novella, regény... Nyilvánosan elérhetőek írásaid? Én elolvasnám őket! Milyen gyakran írsz? Mi ihlet meg?

- Kedves tőled, hogy olvasnád írásaimat. Egy szürkefedeles füzet rejtje verseimet, melyek közül pár megjelent a Vakok Világa hasábjain és az MVGYOSZ jubileumi verseskötetében, a „Múlt, jelen, jövő”-ben.

Az ihlettel az úgy van, hogy jön egy hangulat, egy illat, egy érzés, egy látvány, ami annyira megfog, hogy a lelki lenyomatát meg kell örökíteni, és ezt egyszerűbb szavakkal, mint vászonra festéssel. Verseken kívül írok prózában is: rendszeresen jelennek meg cikkeim a Szemezgető című periodikában mindenféle engem éppen foglalkoztató témában.

Mesét is írtam már többet. Ez úgy indult, hogy a Vöröskereszt egyik helyi csoportjának Mikulás ünnepségére kértek fel bennünket férjemmel, Németh Tamás zongoraművésszel Téalapó csalogató dalok előadására, aztán következő évben kitalálták, hogy mondjak mesét, de énekeljünk is: erre írtam egy olyan történetet, amibe beleszöttem az ismert téli dalokat.

- Milyen viszonyban állsz a mesékkal? Milyen meséket szeretsz? Szerinted miért fontos az ember életében a mese? Hogy kapcsolódhat a mese pl. a zenéhez, más művészetekhez? Érdekes ezt összekapcsolni?

- Szüleim rengeteget meséltek nekem gyerekkoromban, különösen anyu volt hihetetlen ügyes ebben. Arról, hogy van az udvarban három kiscica, a mai napig képes olyan mesét rögtönözni, amivel a legizgágabb kisgyerek figyelmét is leköti, így aztán volt honnan tanulnom.

Műfaji szempontból nem vagyok válogató, a népmesétől kezdve a minőségi modern meséig bármi jöhet.

A mese megunhatatlan. Hát melyik felnőtt ne állna meg egy színvonalas rajzfilm képkockái előtt vagy egy jól hangzó gyerekdalnál? Ott van mindjárt Gryllus Vilmos, akinek 4 dalosfüzetét átírtam Braille-ba, mert kicsik és nagyok örömmel forgatják azokat. És így meg is érkeztünk a zene meg a mese kapcsolatához, amik szerintem elválaszthatatlanok. És ugyanígy a rajz is. Egy vidám figura egy papírszeletre vetve – vagy Braille-jelekből egy kis virág, pillangó, szívecske – kész is a könyvjelző, ami mosolyt csal mindenki arcára. De ha azt vesszük, a babák a szobrászatot, a plüssök a textilipart kapcsolják a meséhez.

- Mikor döntötted el, hogy indulsz a pályázaton? Mi volt az, ami miatt úgy gondoltad, hogy mesét kell írnod!

- Évek óta magunk sütöttük kenyerünket, ám a karantén réme az összes élesztőt felvásároltatta az emberekkel, mint a mesében, nekünk már nem jutott. Megpróbálkoztunk a szódakenyérrel, de az olyan kellemetlen ízű és szagú volt, hogy elhatároztuk: inkább nem eszünk többé kenyeret! Ekkor bukkantam rá az interneten Bíró Csaba kovászos tananyagára, amit a Vakok Iskolájában tanuló pékjelöltjeinek tett fel, majd pedig Szabadfi Szabolcs, népszerű nevén Szabi a pék karantén idején indított kovásznevelő videósorozata alapján életre hívtam a mi kis kovászunkat. Ezt az egész időszakot a kovászneveléssel, az itthon töltött hetekkel, amikor a nap járásának szinte minden percét nyomon követhettem, úgy éltem meg, mint egy valódi mesét. Így aztán, amikor megláttam a pályázatot, a témám adott volt, csak meg kellett írni.

- Érdekes a témaválasztás. Tényleg igaz, amit a zsűri a mese mondanivalójának gondol, hogy a kitartásról, egészséges életmódról, a kenyérbékesítés mikéntjének fontosságáról szól és különösen aktuális most, a covid idején?

- Mivel nekem a kovászos kenyeret a kényszer hozta, választásom nem volt, vitt az áramlat előre: etettem, gondoztam, figyeltem, a felesleget sose dobtam ki, hanem gyűjtögettem, kitaláltam, hogy használhatom fel... valahogy észrevétlenné vált az, hogy ez az egész nem is olyan egyszerű. Most, hogy már 3 kovászos csoport tagja vagyok a Facebookon, látom, mennyire nehéz a kovászindítás sokaknak. Ha ezt vesszük, valóban a kitartásról is szól és mindarról, amit leírtál, de én ezt nem tudatosan raktam bele, valahogy íródott magától a mesém.

- A gyerekek életében nagyon fontos a zene. Mint aki kottával és zenével foglalkozol, biztosan egyetértesz velem. Ahogy a mese is legalább ennyire fontos. Miért felejtenek el az emberek felnőttként mesélni és meséket hallgatni? Miért távolodnak el a minőségi zenétől? Persze ez csak költői kérdés

volt... De az már nem költői, hogy hogyan lehet összekapcsolni a két művészeti ágat, hogyan lehet ezeket egyensúlyban tartani és milyen módszerrel szeretted meg mindkettőt annyira, hogy elkísérje a felnőttkorban is a gyerekeket?

- Egyszer régen tanítottam egy kislányt zongorázni. Nagy kedve nem volt, de elhozták a szülei. Beszélgettem vele és hamar kitudtam, mi a kedvenc meséje. Következő hétvégén hajnalban a tévé előtt gubbasztottam és néztem a rajzfilmet, amit mondott, s mikor legközelebb jött, már ennek a mesének a közös nyelvét beszéltük. Óra végén aztán a kedvenc figuráját lerajzoltam és a kezébe nyomtam a kis papírt, onnantól már boldogan gyakorolt.

Természetesen egy idő után vált az ember, nem köti le akármilyen rajzfilm, de valahol a fantasy, sci-fi, vagy a regény is mese, nem?

Bekuckózni egy jó könyvvel, pláne pontírásúval! Az az igazi!

A zenére is és az olvasásra is rá kell nevelni a gyereket, akkor felnőtt korában is vissza-vissza tér hozzájuk. Jó példa volt erre régen a Cimbora irodalmi műsor a tévében, manapság pedig a Tóbiás matiné a rádióban, ami zenéről szól gyerekeknek hangszerismertetéssel, a szerzők, művek bemutatásával.

A médiának hatalmas szerepe van az emberek gondolatformálásában. Az igényes filmek, zenék sugárzása visszavezeti a közönséget a gyerekkor felhőtlen létezésébe. Ugyanezt érhetjük el élményt adó, színvonalas rendezvényekkel, olvasókörökkel, amiket remélhetőleg a járvány elmúltával újra megrendezhetünk, mert az embereket meg kell szólítani. Vezetni kell őket a jó felé.

Csodálatos lenne, ha a járvány után megmaradna az emberekben valami feszültségmentes „karantén nyugalom”, szemlélődő lelassulás. Ennek a megélésére tökéletes a kovász.

Igen, talán segítene, ha a járvány után is meg tudnánk állni egy-egy pillanatra...

Köszönöm a beszélgetést!

Sztakó Krisztina

Németh Tamásné Berta Edina: Mese a kis kovásról

Egyszer volt, hol nem volt, egy ici-pici tanyán élt egy gazda a családjával. Gabonáját maga vetette, aratta, örölte és maga sütötte kenyerüket is saját erjesztésű kovászával.

Jó pár évvel történetünk kezdete előtt, egy igen kemény téli estén csuhás ember vetődött arrafelé, a gazda megszánta és szállást adott neki. Akkor még a gazda fia igen aprócska volt, sokat segített a kenyérsütésnél, de játszótárs híján gyakran szomorodott.

Hálából a csuhás, amiért befogadták, mielőtt elbúcsúzott,

életet lehelt a kis kovászbába, hogy elszórakoztassa a kisfiút. Ámultak-bámultak a csodán, de mire megköszönhatték volna, a csuhás már eltűnt.

A fiúcska megvidámodott, a kis kovással elválaszthatatlanok lettek.

Az évek teltek, múltak, a kisfiú felcseperedett, feleséget hozott a házhoz és már nem volt ideje a kis kovással játszani. A kis kovász magányos lett. Úgy gondolta, világgá megy, mert a pajtása nélkül unalmasak lettek a napjai, biztosan van ennél izgalmasabb élet is. A gazda nekibúsult, de megértette a kicsi kovászt. Batyuban lisztet és vizet adott neki és sok szerencsét kívánva útjára eresztette.

Ment, mendegélt a kis kovász, gyönyörű tájakon járt, erdőkön, mezőkön, színes, illatos virágokat, gyümölcsöt, bogyót, magot ismert meg és kedves állatokkal barátkozott.

Lassanként elfogyott a lisztje és a vize. Az állatok kínálták mindenféle elességgel, de mivel az ő tápláléka a liszt meg a víz, ezért azt tanácsolták neki, menjen tovább emberlakta vidék felé.

Nem messze az erdőtől volt is egy kis falu, ahol nagy szeretettel fogadták, mert igen finom kenyereket tudott sütni és csak egy kis lisztet meg vizet kért fizetségül.

Ám a nyughatatlan kis kovász ezt az életet is megunta, elköszönt a falu lakóitól és továbbindult.

Útja során hol erdön-mezőn lakott az állatok között, hol újabb falvakban sütötte ropogós héjú, ízes kenyereit lisztért és vízért, mígnem egy hatalmas

városba érkezett. „No, ez már elég izgalmasnak látszik!” - örvendezett a robogó, zajos autókat, buszokat, nyüzsgő embereket figyelve.

Némi bolyongás után rátalált egy pékműhelyre. Fogytán volt a lisztje és vize, ezért úgy gondolta, beáll kenyeret sütni.

A pék azonban kelletlenül fogadta.

- Mit akarsz itt?

- Munkát keresek. Finom kenyeret tudok sütni és csak egy kis lisztet meg vizet kérek érte... - felelte félénken a kis megszeppent kovász.

- És mennyi időbe telik ez?! - kérdezte nagyképűen a pék. A kis kovász lehajtotta a fejét.

- Hát bizony beletelik egy-két napba... - mondta csendesen.

- No, annyi időnk nekünk nincsen! Tudod te, hány emberre sütünk egy nap?!

- Hát pont azért... Beállok segédnek! - vágta rá bizakodva a kis kovász. Ekkor a pék hátrakiáltott a műhelybe. Már is ott termett egy gyors mozgású, hetyke legényke.

- Látod? - mutatott rá a pék. - Ő az élesztő! Pár óra alatt megsüti a kenyeret! Ő a mi segédünk!

A kis kovász arra gondolt, ebben a nagy városban biztosan van több pékség is. Mindet felkereste, de sehol sem járt szerencsével. Mindenütt az élesztő gyors munkáját magasztalták.

Az utolsó pékségben az ott dolgozó élesztő megszánta az elcsigázott kis kovászt, és odasúgta neki:

- Figyelj ide! Úgy hallottam, a városon túl van egy tölgyes, abban lakik egy remete, keresd meg, nála biztos jó dolgod lesz!

A kis kovász megfogadta a tanácsot, lógó orral hagyta el az izgalmas élettel kecsegtető nagyvárost.

A tölgyes közepén valóban ott találta a remetét, aki jó szívvvel engedte be a hajlékába és töviről hegyire elmeséltette vele eddigi életét.

- A tanyán a gazda egy marék lisztből és egy bögre vízből készített engem, aztán egy csuhás idegen életet varázsolt belém. Sok finom kenyeret sütöttem azóta, de hát lassan dolgozom, a tésztát több órán át keleszttem és az élesztő sokkal gyorsabb nálam...

A remete megnyugtatta:

- Nem baj, kis kovász. Jó munkához idő kell, és időnk van rengeteg. Majd bemegyünk a városba lisztért, sóért, vizet meg ad a forrás, megsütöd a kenyereidet és szerencsét próbálunk velük a piacon, akkor mindig körülnézhetsz az izgalmas városban.

Így is lett. A piacon az emberek nagyon megszerették a kis kovász kenye-reit és hamar rászoktak, hogy liszttel fizessenek érte.

A kis kovász pedig idővel nem csak kenyereket sütött ám, hanem kiflit, zsömlét és mindenféle süteményeket is, amiket hosszú útja során megismert ízes magvakkal, finom gyümölcsökkel szórt tele.

Egyszer aztán nagy baj történt. Járvány támadt. Az emberek mindent fel-vásároltak és bezárkóztak otthonaikba. Bezárt a piac is, a pékek is, megállt az élet a városban, a remete is visszahúzódott a tölgyes közepébe a kis kovással.

Amikor a járvány végre elvonult és az emberek újra kimerészkedtek háza-ikból, kiderült, hogy elfogyott az élesztő, nem tudnak kenyeret sütni a pékek.

Az embereknek eszükbe jutott a remete sok finom cipója, veknije. Felkerekedtek hát, hogy a kis kovászt a városba hívják kenyeret sütni.

Ám a kis kovászt már nem csábította az izgalmas város, szívesebben maradt a remetével, aki szorult helyzetében befogadta.

Ekkor a remetének mentő ötlete támadt:

- Hogy is mondtad, kis kovász? A gazda a tanyán egy marék lisztből és egy bögre vízből hívott életre téged? Tanítsuk meg erre az embereket és soha többé nem szenvednek szűkséget.

Az emberek hajlottak a dologra, egyre-másra születtek a kis kovászok és sorra készítették szebbnél-szebb kenye-reiket. Türelmesebbek, nyugodtab-bak, boldogabbak is lettek.

Néhány hónap múlva egy nyári estén vándor állt meg a remete kunyhója előtt. Hosszú útról érkezett és hosszú útra ment tovább. Soha meg nem állt. Világutazó volt. A remete frissen sült cipóval kínálta, s kérte, pihenjen meg náluk.

A vándor letelepedett és mesélni kezdett. Mesélt távoli vidékekről, messzi országokról, előttük eddig ismeretlen népekről. A kis kovász elkerekedett szemmel hallgatta, még csepp szájacskája is tátva maradt. Ez a vándor és a remete figyelmét sem kerülte el.

Másnap, mikor a vándor szedelőzködni kezdett, halkan és nagy búsán így szólt a remete:

- Vándor! A mi kis kovászunk oly szívesen látná a nagyvilágot. Nagyon megszerettem, de én csak a mindennapok méléző nyugalomát tudom nyújta-ni neki... Nem vinnéd magaddal? Mennyi-mennyi embernek megtaníthatná-tok a kovászos kenyér csodálatos, ősi titkát!

A vándor és a kis kovász alig hittek a fülüknek, ugyanis titokban mindket-ten erre gondoltak. De mielőtt elmentek volna, a kis kovász egy üvegbe liszt-et szórt, vizet öntött rá, megkeverte és a vándor kezébe nyomta cinkos

kacsintással. A vándor elmosolyodott, egy pillanatra magához ölelte a kis edényt, majd a remete felé nyújtotta.

A remete elvette, belenézett az üvegbe, ahonnan egy pöttöm kovászgyerek nevetett vissza rá vékony hancokskáján. A remete ámulva nézett fel, de addigra a vándor és a kis kovász már nem volt sehol.

Beszámoló az MVGYOSZ online informatikai kurzusáról 1. rész

Az online informatika kurzust január végén rendezte meg a szövetség az Informatika a Látássérültekért Alapítvány közreműködésével. Az interaktív előadáson több, mint 60 érdeklődő vett részt, akik megtudhatták, milyen aktuális és a közeljövőben megjelenő segítő technológiák léteznek az informatika és más reál tantárgyak terén.

Dr. Nagy Sándor köszöntőjével vette kezdetét az online kurzussorozat. Az MVGYOSZ elnöke elmondta, hogy a Reál(is) jövő projekt fő célja segíteni a látássérült diákok tanulását. Így a projekt keretében megvalósuló jelen előadás is ezt a célt szolgálja, lényege a digitális társadalom kihívásainak való megfelelés. Az utóbbi évtizedben óriási fejlődés indult a digitális információszolgáltatásban. A látássérült embereknek ezzel lépést kell tartaniuk, mind a mindennapi életükben, mind a munkájuk során. Ahhoz, hogy a digitális úton elérhető információkhoz hozzájussunk, szükséges ismernünk az eszközöket, melyekkel ezekhez hozzáférhetünk, illetve azokat a programokat, melyek segítségével a digitális információkat hallhatóvá tesszük. Ezért a mai előadáson az Informatika a Látássérültekért Alapítvány munkatársai bemutatják ezeket az eszközöket, elmondják, hogyan lehet ezekhez hozzájutni, milyen módon lehet őket beszerezni. Beszélnek arról, hogyan lehet az online térben zajló tevékenységekben részt venni, beleértve az oktatást, az ügyintézését, illetve, hogy milyen digitális lehetőségek vannak offline módon hasznosítható formában. A köszöntő végén az elnök úr kellemes tanulást kívánt a résztvevőknek.

Az MVGYOSZ Reál(is) jövő – Látássérült középiskolások reáltantárgyi tanulását támogató ismeretek átadása (IFJ-GY-20-A-0291) című projektjének fő célja a látássérült diákok és tanáraik támogatása a reáltantárgyak elsajátítása területén. Jelen kurzus az informatika világába kalauzolt el min-

den résztvevőt, az érdeklődők kezét pedig a projekt lezárása után sem engedi el a szövetség. Az elmúlt hónapokban egy olyan szakmai kerekasztal jött létre az online térben, mely nagy segítséget nyújthat minden látássérült diáknak, tanárnak, gyógypedagógusnak és más szakembernek egyaránt. A februári kurzuson a matematika világába kalauzolják el a résztvevőket, tavasszal pedig egy táborot valósít meg a szövetség, amennyiben a veszélyhelyzet nem teszi lehetővé a személyes jelenlétet, akkor online formában.

Az Informatika a Látássérültekért Alapítvány bemutatása

Szuhaj Mihály, az INFOALAP vezetője bemutatta az alapítványt, mely az MVGYOSZ által létrehozott nonprofit szervezet. Az alapítvány szemlélete szerint fontos, hogy az informatika eredményeivel lehessen segíteni a látássérült személyek rehabilitációját. Cél, hogy bevonva a cégeket egy élhetőbb életet teremtsenek a látássérült emberek számára.

Az alapítvány honlapja: <http://infoalap.hu/>

Ország Licenc

Az alapítvány egyik legkiemelkedőbb tevékenysége az ország licenc program megvalósításában való közreműködés. A látássérült személyek számítógép használatát képernyőolvasó és képernyőnagyító szoftverek segítik. A Windows operációs rendszer megjelenésekor ezek a szoftverek még nem voltak magyar nyelven elérhetőek, az INFOALAP ekkor mérte fel, hogy a nemzetközi kínálatból melyik lenne az a megoldás, amely idehaza megfelelő lehet. A tanulmányozás után a Freedom Scientific által gyártott JAWS for Windows képernyőolvasó és MAGic képernyőnagyító programot honosították. Ezek elérhetőségét megvásárlás útján tudták lehetővé tenni. A cél az volt, hogy a látássérült személyek ne fizessenek ezekért a szoftverekért. Meghirdettek éves szinten licencadományozási programokat, azonban az érdeklődés a programok iránt nagyobb volt, mint az alapítvány anyagi lehetősége. Keresték a megoldást, hogyan tudnák még elérhetőbbé tenni ezeket a szoftvereket.

2018-ban ország licenc megállapodást tudtak kötni a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.-vel, mely során a cég megvásárolta Magyarország területére a JAWS, ZoomText, MAGic és Fusion szoftverek licencét, ami azt jelenti, hogy ingyenesen elérhetővé váltak a Magyarországon élő látássérült személyek és olvasásban akadályozott emberek számára. Licenc igénylése:

<https://akadalymentes.magyarorszag.hu/>

Az INFOALAP weboldaláról letöltött demo szoftverekhez használhatóak az e-mailben megkapott kódok, melyeknek köszönhetően a szoftverek teljes értékű programokként használhatóak. Jelenleg 2022. június 30-ig igényelhetőek és használhatóak a licencek. Szoftverek letöltése:

http://infoalap.hu/adomanyozas/orszag_licenc/

Jelenleg elérhető appok, kisegítő lehetőségek, tananyagok

A számítógép használatának szerepe felértékelődött az oktatásban is. Ehhez szükséges valamilyen kisegítő szoftver, képernyőnagyító vagy képernyőolvasó szoftver, melyekről Herczeg Lajos, az alapítvány munkatársa beszélt. A képernyőolvasó programok a vak és aliglátó személyeknek a képernyőn megjelenő információkat fel tudják olvasni. Ennek köszönhetően a látássérült emberek a programok segítségével munkát tudnak vállalni, szórakozásra, tanulásra használhatják a számítógépet. A Windows operációs rendszeren kívül Linuxos rendszeren is van képernyőolvasó, és az Apple eszközök is megbeszélthetők.

A JAWS for Windows honosítását folyamatosan végzi az alapítvány, havonta-másfél havonta jelennek meg frissítések, az amerikai kiadással egy időben. A program rengeteg funkcióval rendelkezik, melyek a tanulás során is hasznosak lehetnek. Így például elérhetőek magyar és idegen nyelvű beszédhangok, melyeket nyelvtanulásra érdemes használni. Ha a felhasználó valamilyen nyelven tanul, egyszerűen meg tudja hallgatni, hogy hangzik egy-egy szó kiejtése. 50-60 nyelv elérhető, több nyelvjárással.

Leíró nyelvek

Két leíró nyelv van, amit matematika tanulás során érdemes használni. Ez a MathML és a LaTeX. Előnyük, hogy vizuálisan és képernyőolvasóval is értelmezhetőek a leírt képletek. Ezek a képletfelolvasások segíthetik a matematika-tanulást illetve a tanár és a diák közötti írásbeli kommunikációt.

Távsegítség

Egy távoli számítógépre át lehet csatlakozni, távolról is lehet a tanulónak segíteni. A távoli személy teljesen úgy hallja a számítógépet, mintha ott ülne mellette. Egyik ilyen szolgáltatás a Tandem, mely 2 JAWS összekapcsolását jelenti. Ennél fogva a Tandem használatához mind a két oldalon szükséges a JAWS program. Az ország licencnek köszönhetően a távoli asztal funkció is minden felhasználó számára elérhetővé vált a JAWS programmal.

A JAWS programot ellátták karakter, tárgy és alakzatfelismerővel is. Ha

van egy scannelt dokumentum, mely képként van elmentve, nem tudjuk olvasni. Viszont ha van egy kameránk vagy szkener, akkor a JAWS-ban lévő karakterfelismerő átalakítja és a JAWS programmal már felolvastatható.

Ha kapunk egy képet, akkor az alakzatfelismerővel meg tudjuk nézni, hogy azon a képen nagyjából mi található.

A JAWS a Firefox, Chrome, Edge, Opera, Explorer böngészőket, valamint a Microsoft Office csomag alkalmazásait is kezeli. Minden olyan eszközt, mely a hétköznapi életben szükséges.

Képernyőnagyító program például a ZoomText. A Windows operációsrendszer kiegészítő lehetőségei között megtalálható Nagyítónál jóval több funkciója van. A gyengénlátó felhasználó változatos módon tudja beállítani, milyen legyen a nagyítás, kontraszt, stb.

A Fusion-ben a JAWS-t és a ZoomText-et egyesítették. Ha a diák mindkettőt igényli, ezzel a programmal tudja használni.

A JAWS esetében azt is be lehet állítani, hogy kevesebbet beszéljen. Használható csak parancs hatására.

Hangzó anyagok

A DEX programmal hangzó anyagot lehet készíteni. Elektronikus szöveges dokumentumból lehet generálni mp3-formátumú hanganyagot, így például útközben is tudunk tanulni. <http://infoalap.hu/megoldasok/hallhassam/dex/>

Az INFOALAP weboldalán elérhetőek látássérült felhasználók részére készített ún. billentyűzet-központú tananyagok:

<http://infoalap.hu/letoltesek/tananyagok/>

Okos alkalmazások

A mobil telefonok és táblagépek szintén használhatók nagyítással és képernyőolvasással. Több alkalmazás is segíti a látássérült személyek mindennapjait.

Pénzfelismerésre alkalmas a LetSee app

(<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2020/01/29/letseeapp-alkalmazas/>),

illetve a Cash Reader.

Közlekedéshez a Google Maps, Holabusz és a BKK Radar.

Navigációra még a BlindSquare

(<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2020/01/28/blindsquare-alkalmazas/>)

és a Lazarillo

(<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2020/01/28/lazarillo-alkalmazas/>)

programok.

Hangoskönyv olvasó programok: MVGYOSZ Hangoskönyvtár (<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2019/10/20/mvgyosz-hangoskonyvtara/>), Voice Dream Reader, Hangoskönyv-olvasó.

Szövegek és tárgyak felismerése: Seeing AI (<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2020/11/03/seeing-ai/>), Prizmo, Voice Dream Scanner, LookOut (<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2020/11/03/lookout/>).

Kommunikációs szoftverek: Zoom, Google Meet, Skype, Google Classroom, KRÉTA.

Billentyűzetek: Advanced Braille Keyboard.

Iskolában használható eszközök

ClearView Go

A ClearView Go hordozható és asztali nagyító egyben. Kép és szövegek megtekintésére egyaránt alkalmas. Táskában magunkkal vihető. Sokoldalú használatot tesz lehetővé a három az egyben forgatható kamera, üzemideje 5 óra. HD minőségű képek készíthetők az óra közben, melyek a felkészülésben is segíthetnek. A lefotózott táblaképekből is tanulhatnak a diákok, HDMI csatlakozóval is rendelkezik, így TV-re is köthető az eszköz. Súlya közel 5 kg.

RUBY 7 HD

Szövegek elolvasása és részletek tanulmányozása. Kristálytisztá kép, bár-mikor használható. Könnyű, tablet méretű. Távolsági kamerával is fel van szerelve, mely 360 fokban mozgatható. A táblát és saját magunkat is könnyen lefotózhatjuk. A 24-szeres nagyításnak és a széles képernyőnek köszönhetően a tábla teljes egésze befogható. Van pillanatfelvétel funkciója is, így otthon ismét fel lehet használni a képet. A súlya fél kg. Több színű, könnyen tapintható gombokkal rendelkezik.

Az INFOALAP a készülékekre átlagosan 25% árkedvezményt biztosít látássérült magánszemélyek részére, illetve a NEAK-tól egyedi méltányossági alapon is kérhető támogatás, ennek mértéke akár 50-70% is lehet. Az INFOALAP az MVGYOSZ-szel működik együtt a támogatás igénylésében történő segítségnyújtás során.

Pis Mátyásné: Tavaszi mese

Megérkezett az új tavasz,
éppen úgy, mint máskor,
vizek tükrén a napsugár
mint aranylepke táncol.

Tavaszi dalt énekelnek a madarak
mindegyik faágon,
elég volt a medvének is
a hosszú téli álom.

Felébredt a kis patak is,
tudja mi a dolga,
az erdei híreket mind
a folyóra hordja.

Kerüljenek el a hírek
a tengerre végül,
hadd tudja meg mindenki,
az erdő is új tavaszra készül.

A legnagyobb újság, ami
a világot bejárta,
férjhez megy tavasz királynak
a legkisebbik lánya.

Hatalmas lesz majd a lagzi,
a vendégeknek se szeri, se száma,
meglehet, hogy el sem férnek
mind a palotában.

Tavasz király próbát hirdet,
A kérőket várja,
aki megnyeri a próbát,
az lehet csak lánya méltó párja.

Elindultak a legények a nagy hírre
menten,
mert tudják, hogy ily menyasszonyt
nem találna a világon
közülük már egy sem.

Mert Szivárvány olyan szép,
a világon nincs párja,
minden egyes haja szála
egy-egy napsugárka.

Szemében a csillagoknak
a ragyogó fénye,
beleszeret az is,
ki csak egyszer néz szemébe.

Tavasz király palotája
nagy zsvajtól hangos,
összegyűlt ott minden legény,
gazdag, szegény, rangos.

Vitatkoznak, veszekednek,
mind egyszerre mondja,
kié legyen Szivárvány,
mindnek ez a gondja.

Szól egy herceg: nekem elég
ha a király rám szán néhány percet,
mert szerintem aki ügyes,
pár perc alatt egy próbát
megnyerhet...

Önbizalmad bőven akad
szól egy másik kérő,
csak kitartson a próbán is,
ne érkezzon a válaszdod későn.

Sok iskolát kijártam én,
szorgosan tanultam,
utána meg egy könyvtárnyi
könyvet átlapoztam.

Remélem a sok tudásnak
hasznát veszem végül,
megkaphatom a királylányt
én majd feleségül.

Akkor mi van, ha a király
nem könyvekből kérdez?
és te hozzá sem tudsz szólni
a feltett kérdéshez.

Elgondolkozott a herceg,
aztán csak kivágta:
Remélem, hogy rátalálok
még időben a jó megoldásra.

Végre elkezdődött a várva-várt
próba,
bevonultak a legények
a trónterembe
egymás után sorba.

Az első legény hamar végzett,
mert nem tudta a kérdésre a választ,
úgy döntött, hogy haza indul,
és majd otthon feleséget választ.

Tudsz-e olyan virágról,
minek neve egy hangszer nevét
adja?
Nem hallottam még ilyenről,
pedig apám a természettudományok
atyja.

Olyan virágot ismersz-e,
minek neve egy harci eszköz
egyben?
ezt még nagyapám sem tudná,
pedig régen elmúlt hetven.

Így fogytak a kérők gyorsan,
a helyes válasz késett,
de a király reménykedett,
s egyre jöttek
az újabb kérdések.

Ez után a tudós fiú lépett a terembe,
bátorsága tovatűnt,
s a király előtt
megállt nagy reszketve.

Melyik virág lehet az,
mi tavasszal először kinyílik?
de a legény egyre hallgat,
s szája szóra sehogyan sem nyílik.

Elvesztetted tán a hangod?
Vagy a kérdés volt nehéz?
Egy igazi bátor férfi
a kihívásokkal szembe néz.

Ibolya az első virág,
mit régóta ismerek,
Biztos hogy jó a válaszom,
mert én sosem tévedek.

A válaszod majdnem jó volt,
aprócska csak a hiba,
csupán arra lehet elég,
hogy vendégnek jöhess el a lagziba.

Jöjjön az utolsó kérő!
kiáltott ki a király,
a belépő legény bátran
a király elé odaáll.

Jöttek sorban a kérdések,
és a pontos felelet,
jól tudta a legény,
hogy a király előtt töprengeni
nem lehet.

Első virág az orgona,
második a kardvirág,
ilyen könnyű kérdésekre
rossz választ csak a buta ad.

A hóvirág a tél végén
a hó alól jön elő,
A tavasz közeledtét jelzi,
s azt, hogy ébred az erdő.

Jól van fiam, szólt a király,
holnap estig pihend ki jól magadat,
mert a holnap esti bálon,
vár egy újabb feladat.

Bált rendezek, hol
táncpartnered lesz elég,
forgasd meg jól mindegyiket,
de számodra velük tilos a beszéd.

Álarcot hord valamennyi,
így nem tudod, hogy táncosnőd
ki lehet,
keresd meg köztük a lányom,
s ha meglelted netán,
akkor a tiéd lehet.

Ha a bálnak végén,
elém hozod párodát,
akkor adom frigyetekre
királyi áldásomat.

Másnap este izgatottan
ment a legény a bálba,
felöltözött mint egy herceg
díszes úri ruhába.

Találgatták a vendégek,
az idegen ki lehet,
nem látták még a királynál
az ismeretlen herceget.

Elkezdődött a mulatság,
a víg zene felverte a palotát,
a legényre a leányok
zúdították a kérdések záporát.

Árulja el mi a neve,
honnan jött, és valójában kicsoda,
a hiába feltett kérdések
választ nem kaptak soha.

Csak hallgatott, és mosolygott
titkát megőrizte,
némasága mulattatta,
miközben elfogyott a hölgyek
türelme.

Nem is tud beszélni,
mert biztosan néma,
vagy fél megszólalni
egy úri kastélyban.

Háta mögött így sugdostak
a királyi hölgyek,

Miközben ő jól mulatott,
és magában kinevette őket.

A bál vége felé
a sarokban egy szép lányt vett észre,
senkivel sem táncolt,
csak a táncolókat nézte.

a ruhája egyszerű volt,
haját a fátyol takarta,
úgy álldogált a sarokban,
mintha táncolni sosem akarna.

Hanem amikor a legény
mégis csak felkérte,
aprócska fény csillant
a szép lány szemébe.

Nagyot dobbant erre
a legénynek szive,
ettől kezdve nem nézett rá
a bálban senkire.

Az sem érdekelte, hogy
a leány kinek a leánya,
azt biztosan tudta,
csak ő lehet egyedül a párja.

Mikor a bál végén
a király elé lépett,
így kérte meg tőle
az ismeretlen szépséget:

Felséges királyom
én csak annyit kérek,
hadd vigyem magammal
e leányt feleségnek.

Nem tudom ki lehet,
de add ránk áldásod,
azt hiszem a döntést
soha meg nem bánod.

Meglepett mindenkit
hogy a legény nem néma,
legalább szólt volna
egy-egy néha.

Így sopánkodtak magukban
a szép udvarhölgyek,
sajnálták. hogy a herceg
mást vesz el, nem őket.

Leendő vejéhez
így szólt most a király:
leányom kezével számodra
a hercegi rang mátol fogva kijár.

A szegény legényből
így lett most már herceg,
az udvarhölgyek
nem sokat tévedtek.

Másnap a lagziba
özönlött a vendég,
nemcsak a palotát,
az udvart is ellepték.

Az erdei tisztáson
járhatták a táncot,
olyan vígan járták,
hogy olyat még addig
senki sosem látott.

A tanult hercegnek
be nem állt a szája,

mindenki kerülte,
amikor meglátta.

szájából folyt a szó,
nem pihent a nyelve,
mintha elhallgatni
többé sose merne.

A lagzi végére megtalálta párját,
egy erélyes hajadon
egyszer s mindenkorra
befogta a száját.

Az esküvőnk után
leteszem a garast,
jól jársz ha rám hallgatsz,
és végleg csöndben maradsz.

A szószátyár herceg
soha meg nem bánta,
hogy reá hallgatott
élete párjára.

fényes kastélyukban
ők boldogan éltek,
a herceg örülhetett
sok szép gyermekének.

Vajon mi lett tavaszkirály
újdonsült vejével?
ő is boldogan él
népes családjával,
s gyönyörű nejével.

Boldog tavaszkirály,
mert minden nap látja,
hogy nő fel mellette
sok kis unokája.

A lagzi emléke sem fakult azóta,
máig emlegeti,
aki a lagziban
a rezgő csárdást ropta.

Milyen ellátásokra számíthatunk, ha nem tudunk bemenni a munkahelyünkre?

A koronavírus-járvány miatti fenyegetettség sajnos jelenleg is fennáll, ebben a helyzetben hasznos lehet tudni, hogy milyen ellátásokra vagyunk jogosultak, ha a járványhelyzethez köthető okok miatt nem tudunk megjelenni a munkahelyünkön.

Tipikusan ilyen helyzet állhat elő saját vagy kiskorú gyermekünk betegsége esetén, vagy ha házi karantént írnak elő számunkra, illetve ha az iskolák bezárása miatt otthon kell maradnunk kiskorú gyermekünkkel. Ezekről az esetekről készítettük az alábbi összefoglalást.

Ha a munkavállaló megbetegszik

1. Betegszabadság:

Ha egy munkavállaló megbetegszik, akkor naptári évenként tizenöt munkanap betegszabadságra jogosult [a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 126. § (1) bekezdés].

A betegszabadság tartamára a távolléti díj hetven százaléka jár. [Mt. 146. § (5) bekezdés].

A távolléti díjat

a) az esedékessége időpontjában érvényes alapbér, pótlékátalány,
b) az esedékesség időpontját megelőző utolsó hat hónapra (irányadó időszak) kifizetett teljesítménybér és bérpótlék figyelembevételével kell megállapítani. (A távolléti díj kiszámításának részletes szabályait az Mt. 148-152. §-a tartalmazza.)

2. Táppénz:

Ha a munkavállaló a 15 munkanap betegszabadságot igénybe vette, akkor utána táppénzre jogosult, ha továbbra is beteg.

A táppénz összege:

a táppénz alapját képező jövedelem 60%-a a táppénz összege, ha az érintettek legalább két év biztosítási ideje van és 30 napnál hosszabb megszakítás nincs a biztosítási idejében,

ha ennél kevesebb biztosítási ideje van, vagy ha fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásban kezelik, akkor a fent említett jövedelem 50%-a lesz a táppénz összege.

A táppénz összegének van felső határa, a táppénz egy napra járó összege nem haladhatja meg a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér kétszeresének harmincad részét, vagyis 2021-ben a napi maximum összeg 11.160 Ft.[Részletes szabályokat ld. az 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.) 48. §-ában.]

3. Állam általi megtérítésre való jogosultság:

A járványügyi elkülönítés, a járványügyi megfigyelés és a járványügyi zárlat, továbbá a járványügyi ellenőrzés idején az azok végrehajtásával összefüggésben felmerült, a fertőző betegnek, illetve a kórokozó-hordozónak fel nem róható, szükséges és indokolt költségeket és a társadalombiztosítási jogviszony alapján meg nem térülő kiesett munkajövedelmet az állam a fertőző beteg, illetve a kórokozó-hordozó részére megtéríti (egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 70. §).

Arról sajnos nem rendelkezünk információval, hogy a gyakorlatban ez a megtérítés hogyan működik.

4. Fontos kiemelni, hogy ha valaki munkavégzése, foglalkozása gyakorlása során kapja el a koronavírust, például a koronavírussal fertőzött személyekkel foglalkozó egészségügyi dolgozók, akkor az foglalkozási megbetegedésnek minősül és 100%-os táppénz jár (baleseti táppénz). A keresőképtelenség első napjától jogosult ilyenkor a 100%-os táppénzre (betegszabadság nem jár ebben az esetben).

Ha a munkavállaló nem beteg, de járványügyi elkülönítés (karantén) alá vonják

1. Ha valakit közegészségügyi okból hatóságilag elkülönítenek, továbbá, aki járványügyi, illetőleg állategészségügyi zárlat miatt munkahelyén megjelenni nem tud és más munkahelyen (munkakörben) átmenetileg sem foglalkoztatható, akkor keresőképtelennek minősül és táppénzre jogosult. (Ebtv. 44. §)

A táppénz összegére ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint amit fentebb ismertettünk.

Általában tehát jár a táppénz annak, akire nézve karantént rendeltek el, ez alól az alábbi kivétel van.

2. Külföldről beutazókra vonatkozó szabály:

Fontos tudni, hogy az a biztosított, aki részére magánútlevéllel, valamint egyéb úti okmánnyal végrehajtott, nem hivatalos célú külföldről Magyarország területére történő beutazáskor hatósági házi karantént rendeltek el, nem minősül keresőképtelennek és így táppénzre sem jogosult. [217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet 41. § (6) bekezdés]

A hatósági házi karantén időszakára otthoni munkavégzés rendelhető el, vagy rendes szabadságot lehet kivenni, vagy a munkavállaló mentesülhet a munkavégzési kötelezettsége alól (Mt. 55. §). Díjazás – az utóbbi esetben – főszabályként nem illeti meg a munkavállalót, viszont a munkáltatóval ettől eltérően is megállapodhatnak például úgy, hogy a kiesett munkaidő egy részére kap fizetést, esetleg csökkentett díjazásban részesül, stb. Viszont, ha a munkavállaló úgy mentesül a munkavégzés alól, hogy erre az időre díjazást nem kap, akkor a biztosítása szünetelésére tekintettel a munkavállaló a 2019. évi CXXII. törvény (Tbj.) alapján köteles megfizetni az ellátás nélküli időszakra az egészségügyi szolgáltatási járulék összegét, amely 2021-ben havi 8000 Ft. Ennek fizetését a munkáltató átvállalhatja.

Fizetés nélküli szabadság igénybevétele esetén a biztosítás szintén szünetel, így egészségügyi szolgáltatási járulékot ebben az esetben is fizetni kell.

Ha a munkavállaló nem beteg, de kiskorú gyermeke megbetegszik

Keresőképtelennek minősül a szülő az alábbi esetekben:

a tizenkét évesnél fiatalabb gyermeke kórházi kezelése időtartamára abban az esetben, ha a gyermeke mellett tartózkodik a fekvőbeteg-ellátást nyújtó intézményben;

aki tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermekét otthon ápolja, és a gyermeket a saját háztartásában neveli. [Ebtv. 44. §]

Ebben az esetben a szülő táppénzre (gyermekápolási táppénz) jogosult, melynek összege a fentebb ismertetetteknek megfelelően kerül megállapításra azzal, hogyha a szülő a tizenkét évesnél fiatalabb gyermeke kórházi kezelése időtartama alatt a gyermeke mellett tartózkodik a fekvőbeteg-ellátást nyújtó intézményben, akkor erre az időszakra 50%-os táppénzre jogosult.

Méltányosságból (tehát a fentebbi esetköről eltérően nem alanyi jogon jár) adható táppénz a szülőnek,

aki 12 éves, vagy annál idősebb, de 18 évesnél fiatalabb beteg gyermekét otthon ápolja, vagy

a 12 éves, vagy annál idősebb, de 18 évesnél fiatalabb gyermeke kórházi kezelése időtartamára abban az esetben, ha a szülő a gyermeke mellett tartózkodik a fekvőbeteg ellátást nyújtó intézményben. [Ebtv. 44. §]

Ha a táppénz maximális ideje letelik, és a szülőnek még ezután is otthon kell maradnia a gyermekkel, akkor a következő pontban foglaltak az irányadók.

A munkavállaló egészséges és az orvos megítélése szerint a gyermek sem beteg, de az iskolák bezárása vagy az iskolai protokoll miatt nem látogathatja az iskolát, így a szülőnek kell otthon maradnia vele:

Ebben az esetben a munkavállaló – ha otthoni munkavégzéssel vagy rendszer szabadsággal nem váltható ki az otthoni felügyeleti időszak – akkor a munkavégzés alól mentesül, azonban, ha díjazást nem kap (a munkáltatóval ettől eltérően is megállapodhatnak), akkor a társadalombiztosítási jogviszonya szünetelése miatt a munkavállaló köteles lesz az otthoni felügyelet tartamára megfizetni az egészségügyi szolgáltatási járulékot. Ezt a munkáltató átvállalhatja.

Fizetés nélküli szabadságot is kivehet a szülő a munkáltatóval való megállapodás alapján, azonban ebben az esetben is meg kell fizetni az egészségügyi szolgáltatási járulékot.

dr. Weninger Magda jogász

Kapitány a fedélzeten 10. rész

Június 30. hétfő

Ma reggel már nincs olyan szép idő, mint az este volt. Ez valahogy a hangulatomra is kihatott egész nap.

Reggeli után felszedtük a horgonyt és visszajöttünk Sisimiutba. Az ideérkezéskor Zoli úgy döntött, hogy most végre feltöltjük a hajó édesvíztartályait, így a halfeldolgozó mólójához álltunk. A tartálytöltés után kiderült, hogy mind a két tartály ereszt. A víz egy részének kézzel történő kiszivattyúzása után kiderült, hogy szerencsére csak a flexi tartályok becsatlakozásainak hollandijait kell újrահúzni, így gyorsan megoldódott a probléma.

Zoli megkért, hogy a helyi elektronikai boltban vegyek alkatrészeket a VHF antenna áttelepítéséhez a hátsó keresztkonzolról az árboc tetejére. Ez több menetben sikerült is, miközben itthon fillérékért kapható alkatrészekre elkötöttem egy kisebb vagyont. Sajnos helyben semmi nem terem meg, semmilyen ipar nincs, így mindent messziről kell hozni, ami persze az árakra nagyon rosszul hat.

A dologhoz hozzátartozik, hogy ez a bolt, az egyetlen elektronikai és jellemzően hajókon előforduló egyéb berendezések alkatrészeit árusító üzlet közel s távol, megjelenésében egy nagyjából kétgarázsnyi területű létesítmény. Helyet kap benne egy pici eladótér pulttal, mögötte egy padlótól plafonig rendetlenül telezsúfolt raktár, illetve ha valaki átmerészkedik az akadályokon, akkor egy apró műszerézműhely. Azért tudom ilyen pontosan, mert alkalmam volt alaposan megismerni a padlótól a legnagyobb halom tetejéig szinte mindent.

Az első alkalommal csak egy inuit kamaszlány volt a boltban, angolul és kézzel-lábbal elmagyarázta, hogy jöjjenek vissza, hamarosan megérkezik a nagyapja, az üzlet tulajdonosa. Így is lett, hamarosan a leányka tolmácsolása mellett egyeztettem a nagypapával, hogy mire lenne szükségem. Mivel nem mindent értett, beinvitált a raktárba, hogy keresgéljem ki magamnak, amire csak szükségem van. Ez többször is megisméltődött, így egy idő után csak integettünk egymásnak és mentem a polcokat mászni. Tipikusan az a fajta munkavégzés volt, amikor semmi nem áll rendelkezésre, amit normál esetben itthon a fiókból elővennék és használnék. Így minden kreatívosságra és elektronikai, antennatechnológiai tudásomra szükségem volt, hogy vállalható, működőképes megoldást találjak.

Miután összeszedtem pár régi kábelvéget, amin megfelelő, ámde használt csatlakozókat találtam, úgy gondoltam, hogy a műszerész műhelyben –

fűtött, meleg helyiség, kényelmes forgószékkel! – előkészítem a szükséges kábeleket, így kérdés nélkül leültem dolgozni. Használtam a forrasztópákát, csipeszeket, műszerész satut, még műszert is találtam, hogy leellenőrizzem a művet és ne kelljen visszajönni. Közben befutott a nagypapa, konstataálta, hogy elfoglaltam a munkahelyét és egy szűk perc érdeklődő nézelődést követően beküldte az unokáját, hogy kérdezze meg mindent megtaláltam-e amire szükségem van. Kifelé még ajánlatot tett, hogy ha kell, nyugodtan jöj-jek vissza és használjam a műhelyt, illetve, ha van szabadidőm, akkor ő is tudna adni némi feladatot. Szóval majdnem elszegődtem Grönlandra műszerésznek!

Közben Zoli megnézte, majd helyi szakemberekkel is megnézte a hajó-motort, emiatt a kabin ismét átjárhatatlanná vált. Miután a motorról kiderült, hogy nincs semmi komoly baja és a hozzáértő ember megígérte, hogy reggel korán hoz majd hozzá levegőszűrőt, nekiálltunk az árbocra áttelepíteni az előkészített VHF antennát. Ez elég sokáig tartott, így közben jól átfagyunk a megerősödő szélben. Zoli mászott, én a szükséges alkatrészeket és szerzőszámokat kötöttem fel neki kötélre, amivel felhúzta azokat, illetve tanácsokkal segítettem, hogy mit hogyan szereljen fel.

A ma esti különleges-program a fürdés volt. Napok óta nem fürödtünk és a hideg délutánt követően jól esett a meleg víz. Most tisztán, de már megint kicsit fázva írom és mindjárt küldöm is a levelet. – gondolom így hajnali fél három körül nem olvassa senki, tehát szép jó reggelt mindenkinek!

„Kutya és gazdája csak egymásra van utalva” – képriport a vakvezető kutyák kiképzéséről

A látássérült és vakvezető kutyájának összeismerkedése komoly és hosszú folyamat. A Szeretlek Magyarország fotósa a gyakorlati felkészítést követte végig.

A Vakvezetőkutya-kiképző Központ alkalmassági vizsgájának felkészítőjén jártunk, ahol különböző útvonalakat jártunk be Bajnóczy Enikő kiképzővel, aki Gál Enikővel és leendő vakvezető labrador kutyájával, a közel két éves Artúrral ismerkedett össze, immáron „élesben”, a budapesti forgalomban.

Ahhoz, hogy egy látássérült vakvezető kutyával élhesse életét, le kell tennie egy alkalmassági vizsgát, aminek sikeres teljesítése után kutya és gazdája megkezdik közös mindennapjaikat. Erre a vizsgára Enikő és Artúr esetében március 1-én került sor. Fotózásunkkor Újpest-Központ környékét, és

a Hungária körút-Hermina út-Zugló vasútállomás tengelyt jártuk be. Az ilyen útvonalbejárásokon a kiképző csak a legszükségesebb esetekben segíthet a látássérültnek: ezen a gyakorlati felkészítőn kutya és gazdája csak egymásra van utalva, így az állat is megtanulja magától a megfelelő reakciók kezelését a zebrákon való átkeléseken, megállókban, mindenhol, ami a városi közlekedéshez elengedhetetlen.

A kétéves Artúr és gazdája, Enikő hónapok óta ismerkednek egymással.

Bajnóczy Enikő több mint 15 éve dolgozik vakvezetőkutya kiképzőként. Általában fél évet tölt nála a kiképzés ideje alatt egy kutya, ami elég idő ahhoz, hogy kötődjön az adott állathoz.

Artúr, Enikő második vakvezető kutyája: az előző, „Bors” névre hallgató labrador 9 évesen, betegség miatt hunyt el tavaly. Enikő 3-4 hét múlva már igényelt magának egy új állatot, mert nagyfokú szabadságot kap azáltal, hogy vakvezető kutyája van, megadva számára a kellő biztonságot.

A kiképző csak a legszükségesebb esetekben segíthet a látássérültnek: köztük szerepel az is, ha az illető rosszul méri fel a kutya jelzését, így a kiképző segít neki a korrigálásban.

A felkészítő része az is, hogy Artúrt néhány percre, kikötve magára kell hagyni, hogy hozzá tudjon szokni a várakozáshoz (például egy bolt előtt). Idegeneknek a vakvezető kutyákat tilos simogatni, vagy akár etetni is, tekintettel a kutyák speciális funkciójára.

A kutya minden körülöttük zajló eseményt rendkívül nagy koncentrációval figyel, érzékel, amiket egyre több gyakorlással még pontosabban tud jelezni a jövőben gazdájának.

Enikő szerint Artúr, bár egy „nagy egóval” megáldott kutya, rendkívül jól lehet vele együttműködni, mert nagyon jól idomítható, és társnak is kiváló. A megfelelő kutya kiválasztása egy látássérült számára elengedhetetlen, amire már a tenyésztés során nagy figyelmet fordítanak a szakemberek.

A hangoskönyvek szerkesztésével foglalkozó Enikő kapcsolatát a vakvezető kutyákkal egy látássérültet idézve írja körül: egy vak ember olyan, mint egy régi Trabant, míg a kutya egy luxus sportkocsi.

Mielőtt Enikő áthalad az útesteten, bekapcsolja a nála lévő hangjelző eszközt is, ami jelez neki a biztonságos áthaladáshoz.

Az útvonal bejárások végállomása a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének jelenlegi központja: ahogy minden sikeres „útbaigazítás” után, úgy a megérkezéskor Artúr is kapott egy kis jutalomfalatot.

Februárban új szintre lépett az Együtt a jövőnkért online kerekasztal 1. rész

A Reál(is) jövő – Látássérült középiskolások reáltantárgyi tanulását támogató ismeretek átadása (IFJ-GY-20-A-0291) című projekt keretében több sikeres szakmai kerekasztal beszélgetés valósult meg. Az online kerekasztal februártól a diákok és szülei előtt is megnyílt, hogy közvetlenül kapjanak információkat az őket érintő lehetőségekről, szolgáltatásokról.

A február 23-án megtartott eseményen Németh Orsolya, az MVGYOSZ szakmai vezetője köszöntőjében ismertette az esemény programját. Örömét fejezte ki, hogy a témák kifogyhatatlanok ezeken a szakmai beszélgetéseken. Saját tapasztalatainak megosztásakor kiemelte a hangoskönyvtár fontosságát, hogy mennyire hasznos lehet egy látássérült fiatalnak is a szolgáltatás. Az informatika fejlődésével a lehetőségek tárháza is gazdagodott. Elmondta, hogy az adaptált tankönyvek az ő diákévei alatt is sokat segítettek.

Puskás Anett, az MVGYOSZ ifjúsági referense is köszöntötte a résztvevőket, valamint a jelentkezők felvetéseinek és kérdéseinek megválaszolásával megkezdte a program szakmai részét.

A jelentkezési lapokon a résztvevők jelezhetik az általuk tapasztalt problémákat, valamint kérdéseiket is feltehetik. A legtöbb kérdés a matematika tanulás témakörében érkezett, így Puskás Anett egyrészről az MVGYOSZ online matematikai kurzusát ajánlotta a résztvevőknek, mely a Reál(is) jövő projekt végén elérhető lesz mindenki számára, kisebb videókra (témákra) bontva. Emellett a következő eszközökre, lehetőségekre hívta fel a figyelmet:

– „rajztábla”, mely segíti a geometria tanulását, MVGYOSZ segédeszköz-boltjában hamarosan elérhető (<https://bolt.mvgyosz.hu/termek/rajztabla/>).

– EGYMI – eszközkölcsönzési lehetőség

– Nemzeti Köznevelési Portál:

<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2021/01/12/digitalis-tankonyvek-a-nemzeti-koznevelesi-portalon/>

Fontos, hogy a középiskolában és az egyetemen is adjunk lehetőséget, hogy a látássérült személyek kézbe vehessék a tananyaghoz kapcsolódó, elérhető eszközöket.

Az észrevételek megbeszélése után három előadást hallgathattak meg a kerekasztal résztvevői, melyek mind a látássérült fiatalok lehetőségeit mutatják be az oktatás és a szabadidő területén.

Puskás Anett: A Jövő Kilátásai

A szövetség ifjúsági referense bemutatta A jövő kilátásai programot és az annak kapcsán megszületett Jövő kilátásai weboldalt. Az előadás alatt képeket vetített a 2018-as Jövő kilátásai kerekasztal beszélgetésről, a 2019-es Együtt a jövőnkért kerekasztal alkalmáról és a 2019-es MVGYOSZ Fehérbot Napi eseményéről, amikor a weboldalt először mutatták be a nyilvánosság előtt.

Mi A jövő kilátásai?

Ifjúsági tevékenység, mely magában foglalja az érdekképviselői munkát és az információk terjesztését.

Hogyan indult?

Dr. Csocsán Emmy 2017-ben megkereste a szövetséget. Tapasztalata szerint a középiskolákban a látássérült diákok oktatása olyan minőségi problémákat mutat, melyek nem visszavezethetők a képességekben rejlő eltérésekre. Így a szövetség egy új projektet indított A jövő kilátásai néven. A projekt célja a konkrét problémák feltárása és megoldási javaslatok megtétele, terjesztése volt és a mai napig ezen célok mentén, folyamatos programként működik.

A program weboldala elérhető a <https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/> hivatkozáson. Valamint az MVGYOSZ főoldaláról is.

A projekt első eseménye a Jövő kilátásai kerekasztal volt 2018 októberében, mely megmutatta, milyen nagy szükség van a párbeszédre a látássérült diákok és szakemberek között. Így valósultak meg 2019-ben az Együtt a jövőnkért alkalmak, melyeken középiskolás és egyetemista látássérült fiatalok, oktatók és más szakemberek vettek részt. Sok felvetett problémára már a helyszínen megoldást tudunk találni, de sok problémával hosszabb ideig foglalkoztunk. Az eredmények közzétételéhez, a jó gyakorlatok terjesztéséhez szükségessé vált egy platform, amit mindenki elér. A Jövő kilátásai weboldal mindemellett azért jött létre, hogy a már meglévő, de nem könnyen fellelhető információkat egy helyen megtalálják a látássérült diákok, szüleik és az érintett szakemberek. 2019. október 15-én lett nyilvános a weboldal, melyre 2020-ban 71 cikk került feltöltésre. A cikkek között megtalálhatóak események felhívásai és beszámolóik (pl.: konferenciák, kurzusok, eszközbemutatók) pályázatok, segítő alkalmazás- és eszközeírások, illetve szakemberek által írt módszertani és jogi cikkek.

Az oldalra feltöltött ismertető a weboldalról és az applikációról, programokról, ellenőrzés után kerültek fel, tárgyilagos leírásokat tartalmaznak.

A weboldal célja ugyanis, hogy könnyen és gyorsan hozzáférjenek az információkhoz a fiatalok és szüleik, valamint a szakemberek egyaránt. Elsődleges célcsoportja azonban egyértelműen a diákok. A weboldalon jelenleg 161 cikk található.

Néhány kiemelt cikk:

Elérhető adaptált érettségi feladatlapok

<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2020/06/04/elerheto-adaptalt-erett-segi-feladatlapok/>

Változások a fogyatékoság fennálltának igazolásával kapcsolatban

<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2020/09/09/valtozasok-a-fogyatekos-sag-fennalltanak-igazolasaval-kapcsolatban/>

Akkreditált nyelvvizsgaközpontok az esélyegyenlőség tükrében

<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2020/10/31/akkreditalt-nyelvvizsga-kozpontok-az-eselyegyenloseg-tukreben/>

Oktatási Jogok Biztosa – Van, aki segít

<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2021/02/01/oktatasi-jogok-biztosa-van-aki-segit/>

Az oldalon megtalálható egy Szakirodalom rész is. Ezen olyan hazai és nemzetközi szakmai írások találhatóak meg, melyek témái kapcsolatban állnak a látássérült személyek életvitelével, oktatásával, és más őket érintő ügyekkel: szakdolgozatok, kutatások, módszertani leírások. A művek között megtalálhatóak felajánlott, illetve szabad forrású szakirodalmak is. A 2020-as évben 41 dokumentum került feltöltésre. Jelenleg 55 szakmai cikk érhető el.

Szakirodalom

Ezek közül a jelenlegi helyzetben különösen hasznos lehet a Digitális pedagógiai módszertani ajánlások gyűjteménye.

A weboldal karbantartását önkéntesek és szakemberek végzik. A tartalmak szakmai ellenőrzésében részt vesz Nagyné dr. Schiffer Csilla, az ELTE BGGYK oktatója, valamint Moni Imola, az MVGYOSZ gyógypedagógus munkatársa.

Fontos mérföldkő volt A jövő kilátásai weboldal történetében, hogy a tavalyi évben az ELTE BGGYK Látássérültek Pedagógiája és Rehabilitációja Szakcsoporttal megállapodtunk, hogy az egyetemen használni fogják a weboldalt, mint oktatási segédanyagot.

Jelezzük azoknak, akik még most ismerkednek az oldallal, hogy a főoldalon található egy, a honlap felépítését bemutató videó.

Egyéni segítségnyújtás

A jövő kilátásai program része a telefonon illetve mailen keresztüli segítségnyújtás. 2020-ban 26 fő kereste fel az MVGYOSZ ifjúsági referensét 42 alkalommal. Többségében érettségi, nyelvvizsga és tankönyv témakörben érkeztek kérdések.

2020-ban feliratkoztunk az EBU 2 levelezési listájára: ACE – A kultúra és az oktatás hozzáférhetősége, valamint a YOUTH – Ifjúsági Hálózat – szektorális hálózat listájára, melyeken keresztül hasznos nemzetközi információkat kapunk. A magyarországi látássérült fiatalokat érintő információkat a honlapon közzétesszük, például a Talk like a native – Promote your language skills

<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2021/02/10/talk-like-a-native-promote-your-language-skills/>

2020 novemberében megkezdjük a Magyarországon működő eszközkölcsönzők és segédeszközboltok listájának, valamint az egyetemi esélyegyenlőségi szolgáltatások összegyűjtését. Cél, hogy minden tanulást segítő eszköz és szolgáltatás fellelhetősége könnyen elérhető legyen.

Mi A jövő kilátásai?

Érdekképviselő és információ szolgáltatás a magyarországi látássérült fiatalok akadálymentes oktatásának támogatása érdekében.

Újdonság menüponttal bővült a webáruház

Az MVGYOSZ segédeszközboltjának webáruházában új funkció érhető el, amely megkönnyíti a vásárlók tájékozódását a termékek között.

Amikor 2020 októberében útjára indítottuk a webáruházat, még nem is gondoltuk, hogy ilyen nagy szükség lesz a segédeszközök online megvásárolhatóságára.

Ez a vírusos időszak mindenkit arra kényszerít, hogy az interneten keresztül szerezzék be a mindennapi élethez szükséges termékeket, eszközöket. Egészségbiztonsági szempontok miatt a szövetség is arra törekszik, hogy a látássérült személyek a járvány ideje alatt minél könnyebben juthassanak hozzá az MVGYOSZ által forgalmazott eszközökhöz.

A napokban lezajlott fejlesztéssel a felület új funkcióval bővült. Mostantól nemcsak a – már jól ismert – kategóriák között válogathatunk a webáruház kínálatból, hanem az Újdonságok menüpont alatt azt is megtudhatjuk, hogy melyek azok az újonnan rögzített termékek, amelyeket eddig még nem lehetett megvásárolni, de mostantól kaphatóak a webáruházban.

Bízunk benne, hogy a felhasználást egyszerűsítő legújabb fejlesztésünk ismét az Önök kényelmét fogja szolgálni.

A webáruház a bolt.mvgyosz.hu oldalon érhető el. Kérjük, rendeléseik leadásánál vegyék figyelembe, hogy a megvásárolt termékeket minden héten, kedden és pénteken adjuk postára.

Jó vásárlást kívánunk!

dr. Nagyné Berke Mónika szolgáltatásvezető

Kanik Szabolcs Kristóf: A katicacsalád

Egyszer volt, hol nem volt, élt egyszer egy katicabogár. Helyes, piros hátú, fekete pettyes katicafiú volt, ezt beszélnek róla a ligetben, mely számára és a liget apróbb lakói számára is maga az erdő. Egy szép, táplálékban gazdag kis ligetben született, és ott talált párt is magának. Katica Karcsi és Katica Ági, mert így hívják őket, boldogan él egy fiatal tölgyfán. Mindketten ebben a ligetben születtek, ezért ismerősökkel teli lakóhely ez a számukra.

Jól el voltak ketten Katicáék, de mégis éreztek valami hiányt az életükben. Egy szép napon, mikor kellemes szél járt a ligetben, megszorodott a család, kiskaticákkal bővültek, ráadásul egyszerre hárommal. Ez idáig sem unatkoztak, de azóta végképp nem. Volt mit tenni, sűrögni-forogni a kicsik körül. Hol az egyik, hol a másik ordított, sokszor csak egymás kedvéért, mint az ikrek szoktak.

Szépen növekedtek a kicsikék, nevet is kaptak már. A legkisebb Katica Ágota, a középső Katica Kristóf, és a legnagyobb Katica Kornél. A legnagyobb, Kornél a legerősebb. Mindent ő akart felfalni a testvérei előtt. Ez néha sikerült is neki, hisz ő lett a legnagyobb, de a többiek sem hagyták magukat. Volt ám birkózás, veszekedés, de a szülőkre mindenki hallgatott és szót fogadtak nekik. És ezt azóta is tartják.

Egy napon az a pillanat is eljött, hogy Katicáék csemetéinek is iskolába kellett indulni. Az erdőben minden állatfajnak saját iskolája van, minek is tanulna a katica nyulat fogni, mint a róka. Így a katica-gyerekeknek a Katicasuliba kellett elkezdni járni.

A Katicasuli egy szép nagy gesztenyefán található. A szomszédos fán, kicsivel arrébb, a baglyok tanulnak, alattuk a hangyák, méhek és tücskök szorgoskodnak és danolnak. Ide kezdtek járni mindhárman, mikor eljött

az ideje. Eleinte odafigyeltek a tanítóra, aki egy kedves tanítónő, Amália néni volt.

A nagy tanulásból, odafigyelésből mindenki kivette a részét, ki így, ki úgy. Ágota lassan, de szorgalmasan, Kornél alaposan és gyorsan, Kristóf közepes tempóban, de ügyesen tanult. Látta ezt a tanító néni is, mondta is a szülőknek, hogy sokra fogják ezek a lurkók vinni. Hitték is, meg nem is, kételkedett akkoriban Karcsi, az apuka.

Bizony, hamarjában jöttek a gondok. Egyszer arról panaszkodott a tanító néni a szülőknek, hogy a középső, Kristóf, elaludt az órán, de már másodjára.

- Mit csinál ez a gyerek éjszaka? – kérdezte a szülőket a tanító néni. Tán, nem alszik?

- Dehogynem, bizony alszik. – mondták a szülők.

- Akkor én ezt nem értem, rázta csápjait a katica-tanító. No, majd meglátjuk, és ezzel el is volt intézve az ügy.

Este, mint máskor, időben levélágyba dugták a gyerkőcöket a szülők, és maguk is lefeküdtek, hisz fárasztó egy nap három ilyen katicagyermek mellett. Nem sejtették, hogy ilyenkor történik valami, hogy valaki még nem alszik. Bizony, Kristóf szundított egy kicsit, és utána, mikor a többiek elaludtak, felkerekedett.

Fogott egy kis lámpást, bár már vakon is tudta az utat az iskoláig, de ilyenkor a szomszéd fához ment, a Bagolysuliba. A baglyok este aktívak, így az ő órarendjük teljesen más, mint a katicáké.

Első este, mikor arra vitte a kíváncsiság, akkor titokban lopakodott oda, nehogy észrevegyék. Nagyon érdekesnek találta a tananyagot, és a második, s harmadik este is arra ment, és egyre bátrabb lett. A harmadik estén már be is mutatkozott Bagoly tanító bácsinak, aki először idegenkedve, majd barátságosan fogadta. Elcsodálkozott, hogy más állatot is érdekelhet a bagolylecke, s hagyta, hogy járjon. Igen, eme hosszú este után történt az első elalvás az iskolában.

Nemcsak a fáradtság, hanem a lecke unalmassága is okozta, de ezt nem vallotta be senkinek Kristóf, csak mikor már mindenre fényderült a hetedik estén. A szülei figyeltek, és kilesték, hogy hová kerekedik oly serényen kicsiny fiuk. Mindenre fényderült. Követték, de le nem szidták, a szülők is elámultak fiuk kíváncsiságán. Sőt még azon, hogy a Bagoly tanító külön köszöntötte őt.

A szülők ezen az estén hazamentek, de másnap felkeresték Bagoly tanítót, hogy mesélje el hogyan is került oda fiuk. El is mondott mindent a tanító,

de persze Kristóf is szépen beszámolt mindenről. A tanító azt is elárulta, hogy a kis lurkónak olyan jó esze van, hogy könnyedén tudja a lépést tartani a baglyokkal.

Kristóf olyan szorgalmasan tanult, hogy hamar kijárta a Katicasulit, és a Bagolysuli sem tartott sokkal tovább a számára. Voltak nehezebb időszakok, de kitartó volt, és mindennel megküzdött. Híre ment a ligetben is, tudta mindenki, hogy milyen ügyes fiuk van Katicáéknak. Büszkék is voltak rá, de a másik két csemetéjükre is ugyanannyira.

Egy szép napon Bagoly tanító kereste fel a családot. Elmondta, hogy ő már nem tud újat mutatni Kristófnak, és ezért szeretné, ha továbbtanulna. A szülők csak hüledeztek, azt sem tudták, hogy mit jelentsen ez. A katicák iskolája nem olyan sokrétű, ezért nem értették a dolgot.

Ezután bagolytanító szépen elmagyarázta, hogy Kristófnak a Körtöltési Egyetemre kellene járnia tovább. Mindent elmagyarázott a szülőknek, hogy az elég messze van a ligettől, de megéri elküldeni oda ezt az okos lurkót, mert sokra viheti még az életben.

A szülők megfontolták, és beleegyeztek. Bagoly tanító mindent elintézett, és Kristóft felvették a Körtöltési Egyetemre. Boldog és izgatott volt az egész család. Első alkalommal Bagoly tanító tollai között repült az egész család arra a távoli helyre.

A szülők megnézték az egyetemet, látták, hogy jó helye lesz, és a fiuk ott marad. A töltés belső oldalától nem messze választottak egy szép magas fát lakhelyül Kristófnak, és a család hazament. Hosszú időt töltött a körtöltésen belül kisfiuk. Fel is nőtt közben, s egyre okosabb, és ügyesebb lett. Kedvenc helye a könyvtár lett, mert csápjaival és lábacskaival imádta tapogatni a papírokat. A katicáknál levelekre volt írva a tananyag, a baglyoknál csontokra, míg másoknál dióhéjra. Rendszeresen hazalátogatott, és a szülei is látogatták. Sőt, Bagoly tanító is meglátogatta egyszer.

Ebbe a magasszintű iskolába mindenféle állat járt, de katicából nem volt sok. Olyan ügyesen tanult Kristóf ott is, hogy sikeresen elvégezte. A szülők már azt hitték, hogy fiuk mindent megtanult, amit csak lehet.

A tanulás nem volt elég Kristóf számára, tovább akarta képezni magát. Jelentkezett is, a felvételire is elment, ahol tudását kellett volna bemutatnia. Egy gonosz darázsprofesszor, aki az egyik felvételiztető volt, nem hagyta neki, hogy teljes mértékben bemutassa tudását, és szinte kirúgta az egyetemről. Semmi indoklás, csak mindenfélét hadobált a csápjaira. Ha nem katica lett volna, alaposan összetöri magát, de így szépen leereszkedett, és elgondolkodott, hogy ezt miért kapta.

Hazament ezek után, lógó csápjaival, és elmesélte Bagoly tanítónak. Senki nem értette a történeteket, de mit volt mit tenni, Kristóf maradt a ligetben, ahol mindenki felnézett rá. Eltöltött egy kis időt saját családja körében, de mindig visszajárt Bagoly tanítóhoz, aki biztatta, hogy próbálkozzon újra, de ne a Körtöltésibe, mert oda biztosan nem jut már be, ha ilyen csúnyán elbántak vele.

Kristóf kitartó volt, és egy másik, még messzebbi egyetemre jelentkezett. Először oda sem sikerült bekerülnie, de a kemény munka meghozta gyümölcsét, és másodjára, az egész családja, és a liget támogatásával és biztatásával sikerült bejutnia.

Bagoly tanító oda is elkísérte őt. Az új lakóhelye a Nagyerdő lett. Csak ámultak, még Bagoly tanító is, hogy mekkora erdő ez. Számukra a saját ligetük is nagy volt, de ez ahhoz képest óriási. Kristóf az egyetem közvetlen szomszédságában kapott szállást, és boldogan tanul a Nagyerdei Egyetemen, mert imád tanulni. Persze mindig vannak olyan dolgok, amik kellemetlenek, de a cél érdekében azok is teljesíthetők.

Azt nem tudom, hogy Kristófit mesterré avatták-e már a Nagyerdőben, de amilyen szorgos katica lett belőle, szerintem biztosan. Ha piroskabátos, fekete-tepetyes katicával találkozol, gondold Kristófra, vagy valamelyik leszármazottjára, és jusson eszedbe, hogy csak akarni kell, kitartóan dolgozni, és a munkának bőséges termése lesz. Ha darázzsal találkozol, ne bánts, mert még meg talál csípni!

Kövessen bennünket a közösségi portálokon is:

IMPRESSZUM

A folyóirat neve: **Vakok Világa**

Kiadó: **Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége**

Kiadó székhelye: **1146 Budapest, Thököly út 105..**

Felelős kiadó: **dr. Nagy Sándor, MVGYOSZ elnöke**

Felelős szerkesztő: **Sztakó Krisztina**

Tervezőszerkesztő: **Sebesi Éva**

Kapcsolat: **e-mail: vakokvilaga@mvgyosz.hu • www.mvgyosz.hu**

Adományszámla: **16200106-11512718 Adószám: 19002464-2-42**

Telefon: **+36 (1) 384-8440**

Posta: **MVGYOSZ 1406 Budapest, Pf.: 44.**

Készült: **PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdió**

Az újság előfizethető a kiadónál és az MVGYOSZ tagegyesületeinél.

ISSN 0209-6765

Előfizetési díj 1 évre (12 lapszám): **4620 Ft.**

VAKCINAINFÓ

Regisztráljon a koronavírus elleni oltásra:

vakcinainfo.gov.hu

Az oltás önkéntes és ingyenes. Amennyiben szeretné beoltatni magát, regisztráljon most, és értesüljön elsőként a vakcinával kapcsolatos információkról és teendőkről!

MINDEN ÉLET SZÁMÍT
